

Dos nois planten al presbiteri de la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona una creu, que reproduïx la Creu de Sant Climent (Veneçuela), durant la celebració «Sent la creu», el diumenge 21 de febrer.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Creixement de la fe en temps d'incertesa

El nombre de catòlics a Catalunya ha augmentat
en més de 440 mil des de l'inici de la pandèmia

«Porto amb mi les veus
de moltes dones»

P 24-27

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Covid-19 i fe

Arran de la crisi sanitària del Covid-19, el nombre de catòlics a Catalunya ha augmentat en més de 440 mil. És una dada del Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat (CEO). Aquest augment va acompanyat d'un increment del nombre dels catecúmens al nostre país, és a dir, d'adults no batejats que volen rebre els tres sagraments de la iniciació cristiana: baptisme, eucaristia i confirmació. Avui dia, els catòlics formen un 60% del total de la població, una xifra que no s'assolia des de feia molts anys.

Se'ns susciten alguns interrogants sobre les causes d'aquest augment: l'increment significatiu de decessos propers ens porta a reflexionar més en la mort i en la pròpia mortalitat i, per tant, en el més enllà? Estar passant o haver passat el Covid-19 o el sol risc de contagiar-nos, fa que ens plantejem les grans preguntes? Acompanyar tantes persones malaltes és una ocasió de tastar de prop la vulnerabilitat i de cercar-hi una resposta? El fet de recloure'ns més hores a casa possibilita que tinguem més temps per a la solitud i el silenci personals i això ens ajuda a plantejar la pregunta sobre Déu? Les oportunitats de dialogar més llargament —sigui presencialment o a distància— amb les persones que estímem, ens ajuda a replantejar les creences?

Alguns podrien dir allò que «no-més ens recordem de santa Bàrbara quan trona», i que caldrà veure si els nous creients perseveren en les seves conviccions quan passi la pandèmia. Tampoc no sabem si aquest declarar-se catòlics, fins i tot de demanar els sagraments, serà foc d'encenalls o anirà després acompanyat de pràctica religiosa, si es quedarà en una convicció privada o si es traduirà en obres. Davant de possibles lectures superficials d'aquest augment de catòlics, hi ha també qui recorda la frase d'un famós cardenal: «Més que esglésies plenes, vull cors plens de Déu.»

Amb tot, cal pensar que aquest augment pot ser positiu i esperançador i que pot ser una de les grans lliçons que ens deixarà el Covid-19, tot i que, per cert, no és ni l'única pandèmia de la història ni el problema més gran que avui té plantejat la humanitat. Com recorda Oscar Mateos: «El món pre-Covid ja era un món tremendament dur i desafiant per a milions de persones, de manera quotidiana» (*El shock pandèmic*. Quaderns CJ, 221).

En aquest número de *Catalunya Cristiana*, diversos experts ens ajuden a interpretar aquestes dades, alhora que ens porten a reflexionar sobre l'impacte que poden tenir les crisis en la vida interior de les persones.

En aquest número, que coincideix amb la commemoració del 8 de març, hem volgut que les dones hi tinguessin una major presència. És una manera de reconèixer i agrair la seva aportació específica en el conjunt de la societat i, d'una manera particular, en l'Església

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

23
Opinió

24
L'entrevista

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Cinquena edició de «Sent la creu» a Barcelona

PÀGINA 18-19

36-37
Núria Lorach i Molons, fundadora i directora de Culturæe

Sant Antoni torna a Lleida

PÀGINA 39

Agustín Goytisolo, In memoriam

PÀGINA 40

47
M. Àngels Pavón i Jaume Bernadet, guanyadors del Premi Armengol-Mir per «Projecte COR»

La setmana en tuits

PEPA TORRES
@PEPATORRESPERE1

Religiosa, teòloga i educadora social

Escalfant motors per a la Revolta de les dones en l'Església. 7 de març, davant la catedral. Si les dones callem, les pedres cridaran

CINDY WOODEN
@CINDY_WOODEN

Corresponsal de Catholic News Service a Roma

El papa Francesc ha visitat Edith Bruck, supervivent de la Shoah, poeta i autora de *Who loves you like this*, la seva autobiografia

MARTA PLUJÀ-CALDERON
@MARTA_PLUJA

Tècnica del Departament de Gestió i Anàlisi Social de Càritas Barcelona

Doncs avui que surten dades de quant ens costa el lloguer a les persones (treballadores, amb sort), us diré que jo hi poso el 45% del meu. Després hi he d'afegir llum, gas i aigua, menjar i... #RegulemLloguersJa

XAVIER ROCA BAS @XROCABAS
 Delegat de l'Oficina de Comunicació del bisbat de Girona

Arcadi Oliveres: «No perdeu l'esperança i sigueu coherents»
 Gràcies per l'entrevista Joan Trias, Mercè Raga @catcrist @radioestel

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
 Coordinador d'informatius

La seguretat de tots

Hem analitzat els problemes de seguretat viscuts a Catalunya aquest febrer. Les manifestacions per la llibertat del raper Pablo Hasél, a la presó i condemnat per enaltiment del terrorisme i injúries a la Corona, han derivat en violència greu. En el programa *A primera hora*, el director general dels Mossos, Pere Ferrer, deia el 25 de febrer que «s'han de depurar responsabilitats» si s'ha actuat malament. Aclaria que «quan es fa ús de la força, hi pot haver ferits». Ferrer lamentava el cas de la noia que va perdre un ull, mentre admetia que el cos «està preocupat i no vol que això es repeteixi».

El 18 de febrer, a l'espai *El Mirador de l'actualitat*, la professora de la Universitat de Barcelona Verónica García Morales, experta en seguretat urbana, qualificava la violència al carrer de «desafiament a la democràcia» i a l'ordre. També defensava que el nou govern «reforci la transparència sobre l'actuació policial i l'aplicació dels protocols, sobretot pel que fa a l'ús de bales de foam, perquè quedi clar que són aspectes puntuals i no pas la línia d'actuació general dels Mossos».

L'efemèride de la setmana

13 de març del 2013:
 el cardenal Bergoglio és escollit Papa i adopta el nom de Francesc.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Agustí Codinach

Els aldarulls en què han derivat algunes de les protestes contra la detenció del cantant Pablo Hasél han afectat sobretot el centre de Barcelona. N'han patit especialment les conseqüències el mobiliari urbà, els comerços i les entitats financeres, i molts establiments han optat per blindar portes i finestres, com veiem a la foto. Els comerciants xifren en uns 750.000 euros les pèrdues econòmiques.

PUNT DE VISTA

Algoritmes: aliats del Brexit

Actualment depenem de l'ús quotidià i gairebé excessiu de les xarxes socials, amb la qual cosa alimentem una matriu d'informació que exposa les nostres dades personals i les deixa a la deriva d'un sistema informàtic que sap més de nosaltres que nosaltres d'ell. Reben el nom d'algoritmes, que es defineixen com a sistema de programació que té l'objectiu de desplegar de manera freqüent informació adreçada a l'usuari per influir en les seves decisions. Els algoritmes poden arribar a ser tan poderosos que tenen la facultat de manipular i induir les preferències en una so-

Es recomana tenir sempre present la informació que publiquem

MERITXELL TÉLLEZ

Membre de la Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona

A la basílica de Sant Just i Pastor, el diumenge 14 de febrer, durant la celebració de la litúrgia eucarística, amb la presència de voluntaris i sensesostre, s'han recordat tots els «amics del carrer» que han perdut la vida durant els darrers anys a Barcelona.

El Rafael i l'Antonio són les persones que s'han recordat en primer lloc. El Rafael va morir el 30 de desembre de 1996 i l'Antonio, l'endemà, tots dos a causa del fred en una de les nits més gèlides de l'any a Barcelona. Tenien 45 i 60 anys, i des del 1997 la Comunitat de Sant'Egidio els recorda cada any. Juntament amb els seus, s'han llegit els noms de moltes persones que des de llavors han mort al carrer a Barcelona.

Particularment, s'han recordat

ciutat, posant en risc la democràcia i l'estabilitat d'una nació.

La pel·lícula *Brexit: una guerra incivil*, escrita per James Graham i dirigida per Toby Haynes, estrenada el 2019, està basada en fets reals. Relata l'ús de la campanya política i les tàctiques emprades en entorns digitals per reconduir l'opinió de tot un país davant de l'històric referèndum del Brexit, que va culminar amb la decisió del Regne Unit d'abandonar la Unió Europea. L'estratègia que van fer servir va ser la implementació d'un *software*, anomenat *Ripon*, que utilitzava algoritmes de dades a les xarxes socials amb la capacitat de connectar-se amb el sentiment britànic d'exclusió, ràbia i rebuig a la idea de pertànyer a la Unió Europea.

La pel·lícula evidencia l'efecte dels algoritmes quan es posen al servei de processos democràtics

RUTH NATALÍ GUERRERO GÓMEZ

Comunicadora social i periodista
#santjeronidelaMurtra

sense que els reguladors en tinguin cura. Demostra que l'estratègia de comunicació digital va atemptar contra el dret democràtic de milers de persones d'escollir de manera lliure i independent. El Brexit pot ser considerat com un antecedent de la creació del Reglament General de Protecció de Dades, aprovat pel Parlament i el Consell Europeu l'any 2018, amb la finalitat d'enfortir els drets fonamentals de les persones en l'era digital.

És important tenir en compte que la majoria de les xarxes socials compten amb un format de polítiques de privacitat que no podem deixar que passin desapercebudes. Es recomana tenir sempre present la informació que publiquem en aquestes plataformes ja que poden esdevenir una finestra a la nostra vida privada.

LA SAL DE LA TERRA

En record dels «amics del carrer» morts aquest any

les 20 persones que han mort el darrer any al carrer. En el record de cadascuna d'elles s'ha encès una candela davant de la icona pintada en honor dels sensesostre. Entre ells hi ha el Ramon i tres persones més que van morir a causa de la violència durant l'estat d'alarma; l'Amine i el Mohamed, que van morir de fred durant la tempesta Filomena; el Ferran, que va morir de Covid-19 mentre el traslladaven a l'hospital, o el Francesc, que ens va deixar a causa d'una llarga malaltia.

Aquesta memòria té lloc a moltes

Aquesta memòria té lloc a moltes ciutats d'Europa promoguda per la Comunitat de Sant'Egidio

ciutats d'Europa promoguda per la Comunitat de Sant'Egidio. La primera es fa a Roma a la basílica de Santa Maria in Trastevere en memòria de Modesta. El 31 de gener del 1983 Modesta Valenti va morir davant de l'Estació de Termini de Roma, després d'hores d'agonia, perquè com que anava bruta, l'ambulància va refusar portar-la a un hospital. Des de llavors, la Comunitat de Sant'Egidio recorda Modesta i n'ha nascut un gran moviment de solidaritat.

Al voltant d'aquesta memòria, la Comunitat de Sant'Egidio ha fet créixer un moviment de solidaritat, amb nombroses persones de diferents edats que al vespre visiten els llocs de la nostra ciutat on viuen les persones sense sostre, portant menjar, begudes calentes, sacs de dormir i mantes.

UN NOU LLINDAR

Drets humans en clau de transcendència

És possible anhelar un planeta que asseguri terra, sostre i treball per a tothom

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Quan el Papa sant Joan XXIII publicà la seva encíclica *Pacem in terris* —*Pau a la terra*— va deixar molt clar el seu fonament, l'arrel d'on parteix la saba que donaria vida a tota la seva argumentació. Comença exposant els drets humans, començant pel dret a l'existència i a la dignitat humana com a fonament de tots els altres drets que segueixen i, a continuació, la correlació indissoluble entre drets i deures en la mateixa persona, i la seva reciprocitat entre persones distintes; en la col·laboració mútua; en l'actitud de responsabilitat; en la convivència, en la veritat, en la justícia, en l'amor, en la llibertat; en l'orde moral que té per fonament objectiu el Déu vertader. Algú ha dit que és la més bella cançó d'un pastor bo, escoltada en la història dels pastors. Per això, em remeto a la seva lectura detallada, tota ella una proposta de pau.

La lletra i l'esperit dels drets humans, en la seva originalitat i dimensió transcendent, són presents en el pensament bíblic, patristic i social de l'Església. Aquest recorregut històric ens mou a veure-ho també avui, quan el papa Francesc, escrivint l'encíclica *Fratelli tutti*, en fa constant referència. El seu contingut essencial és una crida a la fraternitat universal, basada en la dignitat humana.

Ell parla d'una altra lògica, com la que sempre es desprèn de l'Evangelí, i diu que «si s'accepta el gran principi dels drets que brollen del sol fet de posseir la inalienable dignitat humana, és possible acceptar el desafiament de somiar i pensar en una altra humanitat. És possible anhelar un planeta que asseguri terra, sostre i treball per a tothom. Aquest és el veritable camí de la pau i no l'estratègia mancada de sentit i curta de mires de sembrar temor i desconfiança davant d'amenaques externes. Perquè la pau real i duradora sols és possible des d'una ètica global de solidaritat i cooperació al servei d'un futur plasmat per la interdependència i la corresponsabilitat entre tota la família humana» (FT 127).

A l'arrel dels drets humans hi ha una veritat transcendent, la qual, si no és acceptada es nega també la dignitat transcendent de la persona humana. Aleshores, «quan en nom d'una ideologia —afegeix el papa Francesc— es vol expulsar Déu de la societat, s'acaba per adorar ídols, i tot seguit l'home es perd, la seva dignitat és trepitjada, els seus drets violats..., una ferida que deixa la humanitat radicalment empobrida, privada d'esperança i sense ideals» (FT 274). Ha de ser per a nosaltres un estímul saber que «fer present Déu és un bé per a les nostres societats».

La pandèmia, porta d'obertura a la vida espiritual

Des de l'inici de la crisi sanitària la població catòlica a Catalunya ha augmentat en més de 440 mil persones

El febrer del 2020, just abans de l'inici de la pandèmia del Covid-19, el Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat (CEO) va publicar les xifres del nombre de catòlics a Catalunya, que en aquell moment eren el 54,2% de la població (4.185.434). Aquestes dades, a més, anaven acompanyades d'una tendència a la baixa del nombre de batejos i matrimonis per l'Església a Catalunya, que feia preveure que el percentatge de la població catòlica al nostre país seguiria disminuint en els propers anys.

No obstant això, al contrari del que es podia pensar, l'últim estudi del CEO publicat el desembre de l'any passat, va revelar que aquesta tendència negativa s'ha invertit, i que no només s'ha aturat aquest descens sinó que el nombre de catòlics a Catalunya ha augmentat en més de 440 mil. D'aquesta manera, ara com ara els catòlics formen un 60% del total de la població, una xifra que no s'assolia des de fa molts anys. Lluny de quedar-se en una simple estadística, a l'augment s'hi ha sumat també un increment del nombre dels catecúmens al nostre país (adults no batejats que volen

rebre els tres sacraments de la iniciació cristiana: baptisme, eucaristia i confirmació). Només a l'arquebisbat de Barcelona s'han duplicat el darrer any, i han passat de 25 a 60 el nombre de sol·licitants. Aquest creixement, que ha coincidit en el temps amb la pandèmia del Covid-19, ens obliga a reflexionar sobre l'impacte que poden tenir les crisis com la que estem vivint en la vida interior de les persones, i en la seva influència en l'obertura de moltes persones a la transcendència i la pregària.

Una nova experiència de fragilitat per ressituar-nos

El primer a destacar públicament l'augment de catòlics a Catalunya durant la pandèmia va ser el cardenal Joan Josep Omella, que va donar a conèixer aquestes dades després d'oficiar la tradicional eucaristia de Sant Francesc de Sales, patró dels comunicadors, el 24 de gener. Omella va explicar en una trobada amb periodistes que «la pandèmia ens està posant molts interrogants a les nostres vides, sobretot quan hi ha morts a la família o quan un

Foto: El diumenge 14 de febrer els joves cristians de Barcelona es van reunir a l'església de Santa Maria del Mar en la cinquena edició de la celebració «Sent la creu».

ha passat per aquesta situació», i va posar com a exemple concret les paraules d'una persona que recentment havia estat a l'UCI per coronavirus: «Quan sents les infermeres que diuen que ha mort el de l'habitació 18 o el de l'habitació 19, et preguntes, ara m'arribarà a mi? I comences a pensar moltes coses, en el més enllà i en tota la formació que has rebut de petit».

És evident que les circumstàncies que ens fan viure noves experiències de fragilitat ens poden afectar, i tot i que només sigui una hipòtesi, la relació entre l'inici de la crisi sanitària i l'augment de catòlics la podem entendre si analitzem diversos factors. Francesc Torralba, professor de la Fundació Blanquerna-URL, és conscient d'aquesta possible influència en la vida interior de les persones: «La crisi pot haver propiciat un gir cap a les preguntes essencials, un gir cap al fons de nosaltres mateixos. Ha posat en relleu la nostra fragilitat, insuficiència, vulnerabilitat i, a la vegada, ha destacat que no dominem, ni tenim controlada, la realitat. Aquesta experiència de fragilitat és una porta d'obertura a la transcendència, a la pregària, a la vida espiritual». A més, com explica el mateix teòleg i filòsof, aquesta «no és la primera vegada que es produeix una emergència de la fe cristiana, i probablement, no serà la darrera». Un clar exemple el vam viure el 2001, quan, després dels atemptats a les Torres Bessones, les esglésies de Manhattan es van omplir: «El món es va esberlar i la necessitat de mirar cap a l'essencial, cap al que ens sosté, quan tot trontolla, va posar-se de manifest», exposa.

De la mateixa manera que Torralba veu una possible connexió entre la pandèmia i les estadístiques que apunten a un important creixement del nombre de catòlics, Míriam Díez Bosch, directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura i vicedegana de Recerca, Postgrau i Relacions Internacionals de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (URL), també creu que la crisi sanitària ha servit per ressituarnos: «La ciència ha agafat preponderància, i també l'espiritualitat. Com més angioixes

Foto: El 2 de febrer la catedral de Barcelona va acollir la celebració de la Candelera, on es van beneir les candeles.

vitals, més possibles respostes. Els catalans, a més, han redescobert que trobaven a faltar la part comunitària, les tradicions, el que dona sentit i no valorem. És un clàssic, som així els humans. Necessitem sacsejades per situar-nos.»

La fe cristiana, més enllà dels rituals

Un altre dels aspectes en què la pandèmia ens ha ajudat a reflexionar és el de la importància de la fe cristiana, que com hem vist va molt més enllà de la participació en l'eucaristia: «Els rituals són essencials, però no ho comprenen tot. Ara ens toca un altre tipus de presència, de dejuni, d'aproximació als altres. La fe aporta esperança, calidesa, comunitat, companyia, alegria, força...», explica Míriam Díez. Precisament, aquesta esperança que proporciona la fe en els temps d'incertesa forma part del propòsit que ens guia com a cristians, que com exposa Francesc Torralba, no és altre que el de «no rendir-nos,

MÍRIAM DÍEZ
«És un clàssic, som així els humans. Necessitem sacsejades per situar-nos»

FELIP-JULI RODRÍGUEZ
«A Barcelona el nombre de catecúmens s'ha doblat. L'any passat en teníem 25, i ara ja en són 60»

FRANCESC TORRALBA
«Quan torni la vida normal, haurem de veure quins valors restaran, i quins aprenentatges haurem fet i assumit com a comunitat humana»

posar-nos a les mans de Déu i fer amable la vida als altres».

La importància de la fe també ens pot ajudar en aquest cas per analitzar les estadístiques del CEO, fent-nos una de les primeres preguntes que ens venen a la ment després d'observar que en només un any hi ha 440 mil catòlics més a Catalunya: què entenem per catòlic?

Com diu el Catecisme de l'Església catòlica, és cristià aquell que ha estat batejat i creu en Jesucrist. Això ens porta a pensar que segurament moltes de les persones que han redescobert la seva fe estan batejades però s'havien allunyat de Déu, i ara amb la pandèmia han experimentat una necessitat de retrobament i vinculació amb Ell. D'altra banda, també hi ha un grup que ha descobert Déu però que no estaven batejats, i és per això que s'ha detectat també un increment dels catecúmens, principalment a Barcelona, on aquest any hi ha 60 persones preparant-se per re-

bre els sagraments del baptisme, la comunió i la confirmació. D'aquests 60, 30 ja els rebran aquest any, una xifra molt superior a la de l'any passat, com explica Mn. Felip-Juli Rodríguez, director del Servei diocesà del Catecumenat de Barcelona: «A Barcelona el nombre de catecúmens s'ha doblat. L'any passat en teníem 25, i ara ja en són 60. A Catalunya i les Illes Balears n'hi ha més de 300, un nombre que continua estable des de fa anys.» Per a Mn. Felip-Juli, pot ser que la pandèmia hagi pogut influir en aquest augment, però no ho atribueix tot a aquest factor: «Jo crec que va més enllà, en els catecúmens hi veig un treball interior que ja tenien abans. Això sí, pot ser que la pandèmia hagi ajudat molta gent a avançar en aquest camí.»

El futur, esperançador?

Encara que la pandèmia i les seves conseqüències sembla que hagin invertit la tendència a la baixa del nombre de catòlics al nostre país, ara el dubte és veure si un cop superada la crisi tornarem a les xifres anteriors. Per a Francesc Torralba, és difícil predir què pot passar en el futur, ja que tot dependrà de l'impacte amb el qual cadascú ha patit la pandèmia: «Quan torni la vida normal, les ocupacions, les rutines, la hiperactivitat, la fal·lera per produir i la immersió en el consumisme salvatge, els batecs de la vida interior s'aturaran i l'espiritualitat es replegarà. Haurem de veure quins valors restaran, i quins aprenentatges haurem fet i assumit com a comunitat humana.»

En aquest sentit, Míriam Díez també té clar que una nova reducció en el nombre de catòlics un cop passada la crisi del Covid-19 és més que probable: «El món no el governem nosaltres, i per tant Déu sap què fa. A part d'això, que em deixa tranquil·la però amb les mans, el cap i el cor ocupats a treballar per un món millor, penso que hi pot haver una nova davallada en les estadístiques, però que la tendència hi és: la gent busca.»

Sigui quina sigui la tendència de futur, la pandèmia ens ha recordat a tots la importància de la fe en moments de fragilitat, ja que, com explica la mateixa directora de l'Observatori Blanquerna, «les religions són àncores, i en temps de tempesta, el que vols és trobar un recer».

SABER ESCOLTAR

Saviesa, prudència i discreció

«Escolteu, la saviesa crida, la intel·ligència fa sentir la seva veu. Dreta dalt la ciutatella, vora els camins, als creuers, a les portes d'entrada i de sortida, llança la seva proclama i diu ben alt: Va per vosaltres, homes, la meua proclama... Jo soc la saviesa, companya de la prudència, amiga de la discreció» (Proverbis 8).

El concepte «saviesa» és notable en l'Antic Testament i contrastat en el Nou. Buscar la saviesa era un intent filosòfic del sentit de la vida. Els humans sempre hem cercat el benestar. L'antigor el referia a tenir seny i a allunyar-se de la rauxa. La filosofia antiga cerca la felicitat. També avui la busquem.

El Nou Testament condueix la saviesa a Jesucrist de diverses maneres, especialment en el sermó de

la muntanya, carta magna del Regne de Déu. Israel fonamentava la saviesa en la fe i en l'obediència dels deu manaments.

La novetat neotestamentària és conduïda fins a les benaurances. Hi ha algunes paràboles que fan savi el deixeble de Jesús. S'ha d'edificar la fe damunt la roca: el prudent construeix sobre la roca i és espiritualment més llest que l'administrador infidel.

La saviesa dona transparència a l'ànima. Qui vulgui tenir saviesa, com a fill del Pare, ha de ser humil, s'ha d'identificar amb Jesús, que és la saviesa per excel·lència. Un exemple és el temple de Santa Sofia, que en grec significa saviesa i està dedicat a Jesús, Senyor de tots i Redemptor.

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

La saviesa va acompanyada de la prudència, que per a nosaltres és una virtut cardinal. Implica fer les coses ben fetes, és a dir, coherents amb l'Evangeli; és la vertadera sagacitat cristiana i no una mena d'excusa per a no complicar-se la vida. Per tant, requereix una recta actuació de la intel·ligència humana i de la fe.

La discreció és amiga íntima de la prudència. El cristià és una persona digna que no es posa on no la demanen i que procura escampar la pau. La discreció és una delicada flor que fa olorosa la prudència i mostra la finesa de la virtut.

Buscar la saviesa era un intent filosòfic del sentit de la vida

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

A PROPÒSIT DE...

Pandèmia (2)

Vaig acabar l'article anterior així: «Em sap greu que el Covid-19 no hagi estat motiu de reflexions cristianes positives als mitjans. No han de pretendre fomentar pànic, perquè no és un sentiment cristià, sinó la conversió, que prou falta ens fa.»

Encara penso el mateix.

Vaig a la Bíblia: «El Senyor va enviar la pesta a Israel, i van caure setanta mil homes... I David va dir a Déu. Soc jo qui he pecat, qui he obrat malament... Senyor Déu meu, que la teva mà caigui damunt meu i la meua família, però que aquesta plaga no s'abati sobre el teu poble... Aleshores el Senyor va manar a l'àngel que tornés l'espasa a la beina» (1Cr 21,14ss).

Un altre text molt encertat: «... Senyor —vaig dir— a la branca d'aquell arbre hi ha un corb; comprenc que vostra majestat no es pot

rebaixar fins a mi. Però jo necessito un senyal.

»Quan acabi la meua pregària, fes que aquest corb aixequi el vol. Això serà com una indicació que no estic completament sol al món... I vaig observar l'ocell. Però va continuar immòbil sobre la branca.

»Aleshores em vaig inclinar novament davant la pedra. Senyor —vaig dir— tens raó. Vostra majestat no es pot posar a les meves ordres. Si el corb hagués aixecat el vol, jo ara em sentiria encara més trist. Perquè hauria rebut aquest signe d'algú igual que jo, és a dir, de mi mateix; seria el reflex dels meus desitjos. I

Senyor, consoleu els qui ploren i guarieu els malalts

una altra vegada només hauria trobat la meua soledat.

»Em vaig prosternar i em vaig girar. Però, en aquell moment la meua desesperació es va transformar en una alegria inesperada...» (Antoine de Saint-Exupéry).

La litúrgia ofereix aquesta pregària per a la missa en temps de pandèmia: «Déu omnipotent i etern, refugi nostre en els perills, a vós acudim en les nostres angoixes; us demanem plens de fe que mireu amb compassió la nostra aflicció, concediu el repòs etern als qui han mort, consoleu els qui ploren, guarieu els malalts, doneu la vostra pau als moribunds, força als treballadors sanitaris, saviesa als nostres governants i valentia per poder estar al costat de tothom amb amor i, junts, puguem glorificar el vostre sant nom. Per nostre Senyor Jesucrist.»

Vida eclesial

Aquesta setmana el Vaticà demana més compromís en el desarmament, recordem el 50è aniversari de l'ordenació episcopal de Mons. Martí Alanís, assistim a l'acte Sent la creu, felicitem Mn. Leandre Gassó i parlem sobre treball digne

Missatge de Mons. Paul R. Gallagher, secretari per a les Relacions amb els Estats

El desarmament, un imperatiu ètic

La importància del desarmament és evident en el cas de les armes nuclears, biològiques i químiques, però «s'aplica amb la mateixa força a la creixent competència militar en l'espai i en els camps del ciberespai i la intel·ligència artificial, com els sistemes d'armes autònomes letals». Aquesta observació és central en el discurs de Mons. Paul Richard Gallagher, secretari per a les Relacions amb els Estats, en la trobada d'alt nivell de la Sessió 2021 de la Conferència de Desarmament a Ginebra.

La mirada del Vaticà apunta a l'objectiu que respon als desitjos més profunds del cor humà: pau, seguretat, estabilitat, mentre que «l'actual clima de desconfiança mútua i l'erosió del multilateralisme dificulten els esforços» en aquest sentit. També s'expressa la preocupació pel «tràfic il·lícit d'armes lleugeres i de petit calibre, així com d'armes explosives, que cada cop són menys "convencionals" i cada vegada més de "destrucció massiva"».

En un videomissatge, Mons. Gallagher assenyala que davant del panorama dels reptes als quals s'enfronta la comunitat internacional, «el desarmament ja no es pot considerar un objectiu opcional. És un imperatiu ètic». Per això, «la Santa Seu anima aquesta Conferència a adoptar una convicció renovada d'urgència i compromís per assolir acords concrets i duradors cap a la pau i la fraternitat». Per tant, algunes qüestions han d'«anar més enllà del consens i transcendir els interessos i agendes individuals».

Un dels arguments de l'arquebisbe assenyala que «el desarmament, el desenvolupament i la pau» són «tres

Mons. Gallagher alerta de les enormes despeses militars.

qüestions interdependents». «Les enormes despeses militars, molt més enllà del necessari per garantir la legítima defensa», constata, «fomenten el cercle viciós d'una cursa armamentista aparentment interminable», que impedeix abordar qüestions com la pobresa, la injustícia, la salut i l'educació. Vincular la seguretat nacional a l'acumulació d'armes és «una falsa "lògica" i continua essent un escàndol que facilita la desproporció «entre els recursos en diners i intel·ligència dedicats al servei de la mort i els recursos dedicats al servei de la vida».

Amb tot, Mons. Gallagher constata alguns signes esperançadors, com l'entrada en vigor del Tractat sobre la Prohibició de les Armes Nuclears i la recent pròrroga per cinc anys del Nou Tractat de Reducció d'Armes Estratègiques entre els Estats Units i Rússia.

El Vaticà també espera la propera Conferència de Revisió dels Estats del Tractat de No-Proliferació d'Armes Nuclears amb la confiança que «doni lloc a una acció concreta» per aconseguir el més aviat possible mesures eficaces en el desarmament nuclear.

Concretament, el Vaticà ofereix

MONS. GALLAGHER
«El desarmament,
el desenvolupament
i la pau són tres
qüestions
interdependents»

dues propostes. Una anima a la Conferència de Desarmament «a comprometre's en un estudi d'experts sobre la qüestió de la verificació, que podria informar sobre possibles negociacions futures sobre el desarmament i el control d'armament». En aquest sentit, les oportunitats que ofereixen les noves tecnologies es podrien aprofitar per millorar la fiabilitat de la verificació. Un treball que, a més de ser una mesura de confiança valuosa, és un component clau per garantir l'eficàcia dels tractats.

D'altra banda, s'assenyala que «la represa d'un debat format sobre les limitacions d'armament i el desarmament general i complet, sota sistemes efectius de supervisió i verificació, seria extremadament beneficiós per als treballadors d'aquesta Conferència». Això és encara més cert si es tenen en compte les principals amenaces per a la pau i la seguretat com «el terrorisme, els conflictes asimètrics, la ciberseguretat, els problemes mediambientals o la pobresa». El que cal és «una col·laboració més cohesiva i responsable», com ha demostrat la pandèmia del Covid-19.

Finalment, Mons. Gallagher subratlla que només podrem superar la crisi actual si treballem plegats, com una família humana unida.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Corresponsabilitat sense lluites de poder

El clam per una participació més gran de les dones en els llocs de responsabilitat en l'Església contínuament topa amb un fre: no podem accedir al sacerdoci, i els llocs més alts de comandament en l'Església hi estan vinculats. Per això, fins ara, les deliberacions que comporta el govern dels afers eclesials s'han reduït a cercles masculins i sacerdotals. Aquest model, però, està a punt d'acabar. El Concili Vaticà II va originar una maduresa de fe i teològica en milers de laics i laiques mai vista abans, una riquesa que l'Església no pot malbaratar. Es fa possible una col·legialitat i sinodalitat noves, amb nombroses maneres de participació i corresponsabilitat que enriqueixen, no minven, l'autoritat episcopal i la fan més d'acord amb l'Evangelí. El nomenament de Nathalie Becquart com a sotssecretària del Sínode dels Bisbes és un signe interessant del canvi que s'obre pas molt lentament, però el camí de la corresponsabilitat és més ampli.

Es tracta que a totes les parròquies, a totes les diòcesis, a les conferències episcopals, es consolidi la participació habitual de membres de la comunitat (homes i dones per igual) en el servei de coordinació i govern, en comunió amb els sacerdots i bisbes, conservant ells el primat de la caritat pel seu ministeri específic. Excloent qualsevol tipus de lluita de poder, amb un estil nou de gestió. Amb una obertura de tots a l'Esperit de Déu, en multiplicitat de carismes i ministeris.

La dimensió «petrina» a l'Església ha de compassar-se amb la vessant «joànica» (religiosos/es, laics) i, sobretot, «mariana» (dones), per ser fidels a la crida de Crist de ser sal de la terra. La corresponsabilitat i sinodalitat en el servei i la comunió, valentes i decidides, és un signe dels temps.

LETICIA SOBERÓN

Es compleixen 50 anys de l'ordenació episcopal de Joan Martí Alanis a la Seu d'Urgell

El bisbe que impulsà la transformació d'Andorra en Estat de Dret

M. C. ORDUÑA
La Seu d'Urgell

Eldiumenge 31 de gener del 1971, Mons. Joan Martí Alanis rebé, de mans del nunci del Papa en aquell moment, Mons. Luigi Dadaglio, l'ordenació episcopal. Enguany es compleixen 50 anys d'aquell moment i la diòcesi d'Urgell ho ha commemorat amb una celebració eucarística, presidida per Mons. Joan-Enric Vives, a la catedral de Santa Maria d'Urgell. També s'ha publicat al canal de Youtube del mateix bisbat un reportatge testimonial sobre la seva vida i acció pastoral.

Quan Mons. Martí començà la seva tasca com a bisbe d'Urgell tenia 42 anys. Ocupà la vacant que havia deixat Mons. Ramon Iglesias Navarri amb la seva jubilació, que havia estat coberta interinament per Mons. Ramon Malla, bisbe de Lleida, com a administrador apostòlic. Venia de dirigir una escola a Tarragona, col·laborava amb els bisbes en temes de Doctrina de la fe, ensenyament i escoles diocesanes. Va triar com a lema «La unitat en la caritat», i el va seguir durant tot el seu mandat. Cercant la unió entre els col·laboradors, comunitats, al Principat d'Andorra... en tots els àmbits: en el pastoral, en el social i en el polític.

Com a home d'Església, va viure la renovació del Concili Vaticà II, i la va aplicar a la diòcesi, com recorda Mn. Ramon Sàrries, que va ser vicari episcopal: «Quan ell arriba, la primera cosa que vol fer és organitzar el bisbat segons els criteris de l'Església del postConcili Vaticà II. Ve amb els documents del Concili, com aquell que diu, a les mans. Es va fer una gran feina amb el consell de presbiteri, no només per organitzar l'estructura, sinó també per establir les dinàmiques pastorals.» La seva acció anà en el sentit d'una Església compromesa, amb les missions, amb l'ecumenisme, amb una actitud austera i servidora dels pobres, i defensora i promotora de la dignitat de la persona i de la seva llibertat interior.

JOAN-ENRIC VIVES

«Era un home bo, afectuós, amb ànima alegre i amic dels amics, que preparava amb exigència i rigor totes les seves intervencions»

La lliçó l'havia apresada de ben jove. La seva família li donà un caliu espiritual molt fort. Mons. Martí va néixer en una explotació agrícola al Milà, a Tarragona, un 29 de novembre del 1928. La seva família el va introduir a la vivència cristiana molt aviat. L'experiència el portà, de manera natural i sense trencaments, a acceptar la proposta del pare d'anar al Seminari, quan tenia només 10 anys. Ell mateix el va acompanyar des de casa seva, carregant al carro un matalàs, el bagul i els estris per al futur. Arribà al Seminari diocesà recent acabada la guerra civil. Aquests forts valors rebuts de la família el van enfortir en el seu caminar. Així ho explicà el dia del seu comiat com a bisbe, l'any 2003, durant l'homília de la celebració a la catedral: «Jo crec en un Déu que va crear el cel i la terra i és Pare i origen de tot, i cap a ell tot tornarà. No és cosa nostra de saber quins temps i quines dates s'ha fixat l'autoritat del Pare. Però li demano que il·lumini la mirada interior del nostre cor, perquè coneguem a quina esperança ens ha cridat. No ho co-

cretari del copríncep Mons. Martí, recorda que «va tenir aquell sentit del que s'ha dit després: va ser un estadista. És a dir, va tenir una intuïció: va fer una gran anàlisi de la situació d'andorrà, en un primer pas; en un segon pas, va ser capaç i va treure conclusions que després va aplicar; i va aglutinar i va crear consensos per intentar aconseguir allò que es volia fer. Va deixar escrit que la millor manera de preveure el futur, en tota hipòtesi, és construir-lo, i hi va ser conseqüent.» El procés va culminar amb l'aprovació de la Constitució del Principat d'Andorra el 14 de març del 1993 en referèndum popular, que fou ratificada pels coprínceps els dies posteriors.

En la seva gestió va cercar una Església servidora que, sense lligams polítics, fos sensible a la comunió entre Catalunya i Espanya, amb un catalanisme actiu i positiu: va ser coautor del document *Arrels cristianes de Catalunya*. Tingué també moltes tasques en la gestió eclesial: va formar part del Comitè Executiu de la CEE, va treballar per les comissions de Migracions i Mitjans de Comunicació Social. La seva sensibilitat amb els temes de cultura el va dur a crear la revista diocesana *Església d'Urgell* l'any següent d'iniciar la tasca episcopal, amb l'objectiu de promoure la consciència d'unitat a la diòcesi; va crear també Ràdio Principat, com una eina al mateix servei, i finalment la revista especialitzada per a estudiosos de la història *Urgellia*, que ja és a punt d'arribar a la vintena edició.

La seva personalitat és molt recordada pels sacerdots que van viure amb ell el procés de l'Església amb el Concili Vaticà II a la diòcesi i tots els qui van col·laborar-hi. Mons. Joan Enric Vives, actual bisbe d'Urgell, el descriu com un «home bo, afectuós, amb ànima alegre i amic dels amics», que preparava «amb exigència i rigor totes les seves intervencions, des de les més importants fins a les més simples i senzilles». La mort de Mons. Martí els va trobar junts. Aquell 11 d'octubre del 2009, compartien la cerimònia de canonització de sant Francesc Coll. Mentre seguien les lletanies dels sants, Joan Martí Alanis expirà: «El Senyor va escoltar la nostra pregària, i els sants van venir a buscar-lo», ens diu Mons. Vives en el seu escrit de commemoració de l'efemèride que recordem aquí.

El 29 de juliol del 2001 Joan Enric Vives va prendre possessió com a bisbe coadjutor, i Martí i Alanis va rebre oficialment el títol d'arquebisbe «ad personam».

neixem tot, i jo sempre he de donar raó de la meua vida. Tot està cobert d'una ombra de misteri. A mi, però, la fe m'ha donat la llum per caminar i he conegut la grandesa immensa del poder que obren, en nosaltres els creients, les riqueses de la seva Glòria.»

Mons. Martí era un home inquiet, que estimava la cultura catalana, i també que estava obert al món, amb un sentit de la prudència en la seva acció molt marcat. En una de les entrevistes concedides a Ràdio

Principat poc després de deixar el càrrec, explicava així aquest tarannà: «Jo no dic ni per la dreta ni per l'esquerra, jo dic que el discerniment d'una època determinada i de com cal caminar sempre requereix d'un esperit molt fi i vol tenir sempre molt equilibri i molta paciència. Per dir-ho d'una manera general, no s'ha d'abandonar el patrimoni que tenim amb facilitat, en tots els aspectes, no solament folklòric, sinó sobretot ètic i moral i religiós, ni tampoc ens hem d'anquilosar sense admetre cap canvi.»

I amb aquest esperit va enforcar la seva tasca com a copríncep d'Andorra, des del jurament del càrrec el 17 de març del 1971 a la sala de plens del Consell General d'Andorra. El Principat era jurídicament una estructura desfasada, i calia fer-lo entrar en la modernitat política, passant d'una estructura amb dos coprínceps a un Estat de Dret, on fossin respectats els drets fonamentals de les persones. Va impulsar la transformació amb idees clares, des de ben poc abans d'iniciar el seu mandat. Joan Massa, se-

 Barcelona

En una trobada a la basílica de Santa Maria del Mar, els cardenals Joan Josep Omella i Baltazar Porras fan una crida a l'esperança

Barcelona contempla, des d'una creu, el sofriment dels veneçolans

IGNASI MIRANDA
Barcelona

La basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona va acollir el diumenge 21 de febrer la cinquena edició de l'acte «Sent la creu», organitzat pel Secretariat de Pastoral Juvenil de l'arquebisbat de Barcelona i transmès en directe per Ràdio Estel.

Després de les experiències anteriors amb les creus de Lampedusa, Mossul (Iraq), Cambodja i Bangassou (República Centreafricana), en aquesta ocasió s'hi va fer present la de Sant Climent, procedent de Veneçuela. Aquesta creu, d'una zona semiàrida i vinculada històricament a la primera missa celebrada a Amèrica del Sud ara fa gairebé cinc segles, és la icona per estimular la solidaritat amb el sofriment del poble veneçolà.

Així es va viure durant tota la celebració, que va incloure l'Eucaristia i dos grans testimonis. El primer, a l'inici de la trobada, va ser el d'una noia de 24 anys, Paola, que va arribar a Barcelona, des de Veneçuela, el novembre del 2019. Buscava un futur millor, i es va veure obligada a «eixugar les pròpies llàgrimes», perquè «només Déu vol fer les coses com sap», va assegurar. En un to molt vivencial i natural, va explicar la seva experiència lligada a la necessitat d'ajudar la seva família

des de Catalunya.

El segon testimoni va ser el del cardenal veneçolà Baltazar Porras. En l'homilia, l'arquebisbe de Mérida va resumir la història de la creu de Sant Climent, amb aquest nom perquè es va construir coincidint amb la festa d'aquest sant. Va assegurar que és una icona «de pau i encontre entre cultures i sensibilitats».

El purpurat va comentar també, entre altres records, que «la presència de caputxins catalans va ser molt important durant el segle XIX, quan la guerra de la independència havia minvat la tasca evangelitzadora anterior». Van ser aquestes algunes de les pinzellades històriques sobre Veneçuela, presentades en clau «de reconciliació i esperança». El cardenal Porras va subratllar, en un altre moment, que «la pandèmia del Covid i altres problemes són causats pels homes, i no arriben per un càstig de Déu, perquè

BALTAZAR PORRAS
«La pandèmia del Covid no és un càstig de Déu»

Agustí Codinach

Acabada l'Eucaristia, els joves i tots els presents van participar en una adoració a la creu.

JOAN JOSEP OMELLA
«La creu és la nostra
única esperança»

l'ésser humà és capaç del millor i del pitjor».

Trobada meditativa i fraterna

La cinquena edició de «Sent la creu» va ser una rica celebració juvenil i meditativa, amb música, testimonis, presència d'elements culturals de Veneçuela i sobretot l'Eucaristia, presidida pel cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, i concelebrada pel mateix cardenal Baltazar Porras, arquebisbe de Mérida (Veneçuela) i administrador apostòlic de Caracas; els també bisbes veneçolans Raúl Biord Castillo, titular de la diòcesi de La Guaira, i Tomás-Jesús Zárraga, retirat des de fa uns anys a la Cartoixa de Tiana (Maresme), a més dels auxiliars de Barcelona Sergi Gordo, Toni Vadell i Xavier Vilanova.

«La creu és la nostra única esperança», va dir Omella a l'inici, ja amb la imatge al presbiteri, a l'es-

querra de l'altar. A partir d'aquí, es va desenvolupar tota la litúrgia combinada amb missatges de proximitat amb «el sofriment del poble veneçolà, però també de les Filipines, del Senegal, de l'Iraq i de moltes altres nacions», com va recordar l'arquebisbe de Barcelona. Al final, un dels joves presentadors va convocar tothom a la sisena edició de l'activitat, que serà el 6 de març del 2022, també primer diumenge de Quaresma.

En definitiva, «Sent la creu» ha estat aquest any una nova etapa en el recorregut que la pastoral juvenil de l'arquebisbat de Barcelona proposa des del 2017 coincidint amb el primer diumenge de Quaresma.

La icona d'aquest 2021, formada per dos trossos de fusta de mida irregular i procedents d'una zona semiàrida que mostra la resistència d'aquella terra, ha estat llavor de solidaritat i d'esperança en aquest temps de pandèmia pel coronavirus. La col·lecta de la missa va destinada a les necessitats del poble veneçolà. Es van recollir les aportacions en metàl·lic a la mateixa basílica de Santa Maria del Mar, alhora que també es convidava a fer un donatiu a través del mòbil, pel nou sistema del Bizum, amb el número 021316, o bé amb un ingrés bancari.

Com a anècdota, podem dir que el cardenal Omella va animar tothom a fer l'aportació econòmica, fins al punt que fins i tot una noia de l'equip organitzador va fer un recorregut pel presbiteri amb una petita bossa, i tots els concelebrants i assistents també hi van posar diners. Acabada l'Eucaristia, els joves i tots els presents van participar en una adoració a la creu i van rebre cadascú una reproducció petita d'aquest mateix símbol de les dificultats i les injustícies que pateixen els veneçolans.

Aprofitant la seva visita a Barcelona, *Catalunya Cristiana* va tenir ocasió d'entrevistar el cardenal Baltazar Porras. Proparament la publicarem.

 Barcelona

Mn. Leandre Gassó compleix 100 anys

MN. MANEL VALLS
Barcelona

Mn. Leandre Gassó va néixer a Olesa de Montserrat el 27 de febrer del 1921. A la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol, a les Corts, el seu centenari és tot un esdeveniment. Només Mn. Joan Rius va ultrapassar els 100 i morí just quan acabava de complir els 105.

La coneixença de Mn. Leandre m'arribà per l'amistat amb Mn. Frederic Ràfols i Mn. Josep M. Rovira Belloso, que me'n parlaven. Quan vaig ingressar a la Residència, empès per la curiositat, ben aviat ens vam saludar i la primera conversa fou per parlar dels seus companys. Ell se'ls estimava. La cambra és presidida per una gran fotografia, molt bonica, amb tots ells, i en primer pla l'arquebisbe Ramon Torrella, fill com ell d'Olesa de Montserrat. El lloc i la data de la trobada: Olesa el 26 de juliol del 1983. Només Mn. Leandre i Mn. Francesc Ximenis en són els supervivents. Mn. Leandre, en patir una retinitis pigmentària, no els veu.

La fotografia, però, en fer com una ombra a la paret blanca, a voltes li serveix d'orientació.

En la llarga entrevista que li fa Mn. Joan Subirà al seu excel·lent llibre *Capellans en temps de Franco* en conta l'anècdota, graciosa i reveladora de la manera de ser de Mn. Leandre. «El bisbe Modrego va convocar vuit o nou capellans i ens va dir: "Os llamo porque necesito abrir nuevas parroquias". Quan arriba a mi, diu: "Leandro Gassó, de San José de L'Hospitalet. No hay templo, no hay casa rectoral y, de momento, tampoco hay terreno para edificarlo". El nou rector no perd l'educació i, amb bon humor, s'agenolla als peus del bisbe i li etziba amb un somriure: "Puesto que no me da nada, ¿me podría dar su bendición para salir de aquí con algo?"» I el bisbe accepta agradosament beneir-lo.

El nou rector es posarà a treballar de valent i el projecte es fa realitat. Sant Josep de l'Hospitalet és l'obra mestra de Mn. Leandre, fins a la seva jubilació. Fa 4 anys acceptà de venir a la Residència.

Matilde Marcé i Piera, autora del llibre *Parròquia de Sant Josep. 50 anys al cor del barri*, ens descobreix el vel del gran treball que hi va fer Mn. Leandre. Té la capacitat d'exercir un comandament enèrgic i estricte. En una pintada l'acusen de «comunista». A la primera pàgina s'hi transcriuen aquestes paraules: «Jesús ens va manar de vetllar, d'estar alerta, saber descobrir, en la nostra vida ordinària, el Crist incògnit: el que té fam, el que és pelegrí, va nu, està malalt o pres... Saber reconèixer-lo a través dels nostres germans necessitats és el gran senyal d'estar en el veritable amor, l'únic que pot assegurar-nos la pertinença al Regne de Déu.»

El seu compromís amb la parròquia i el barri li val el reconeixement no només de la feligresia, sinó de la ciutadania. L'Ajuntament, per unanimitat, el 2001 li atorga la Medalla d'Or de la Ciutat.

Els companys de la Residència ens unim a la festa d'homenatge amb motiu dels seus 100 anys i li agraïm tot el que ell representa tan entranyablement.

A la Residència Sacerdotal de Sant Josep Oriol, a les Corts, el seu centenari és tot un esdeveniment

REDACCIÓ
Madrid

Església pel Treball Decent demana polítiques i compromisos concrets

Feina digna, sostenible i inclusiva

Amb el lema «Ara més que mai, treball decent», les entitats promotores d'Església pel Treball Decent (ETD) centraran els esforços, en aquest any 2021, a assenyalar que ha arribat el moment d'adoptar polítiques i compromisos a favor de feines dignes, sostenibles i inclusives.

La pandèmia ha agreujat la ja difícil situació del món del treball i ha desvetllat els límits del treball mercantilitzat. El model de relacions laborals actual no assegura a milers de treballadors i treballadores accedir a un treball decent que permeti atendre necessitats bàsiques com arribar

a final de mes, conciliar la vida laboral i familiar, l'accés a l'habitatge, la seguretat i salut laboral o el confort energètic, la participació social, etc.

Més de sis-centes mil persones van perdre la feina el 2020. Un drama que afecta 3,7 milions de persones. Amb més intensitat entre les dones i els joves. La taxa d'atur femenina és del 18,3%, davant del 14,2% de la masculina, mentre que tres de cada quatre feines a temps parcial són ocupades per dones (74,4%).

L'atur juvenil en menors de 25 anys a Espanya ja és del 39,6%, mentre que la mitjana de la Unió Europea se situa

**Gràcies a tu ens sentim
més forts
que mai**

Gràcies a tots per escoltar-nos, per estar sempre al nostre costat
i per fer-nos sentir més forts i acompanyats que mai.

CATALUNYA
RÀDIO

dins teu

catradio.cat

El model de relacions laborals actual no assegura a milers de treballadors i treballadores accedir a un treball decent

Tres de cada quatre feines a temps parcial són ocupades per dones.

entorn del 15,7%. El total d'ingressos de les persones assalariades ha caigut un 12,7% (1r semestre 2020), a causa de la reducció de les hores treballades i les pèrdues de feina. Crida l'atenció que el 16% dels treballadors rebi una remuneració per sota del salari mínim.

Especialment intenses són les conseqüències per a la població més vulnerable, que té vuit cops més atur que la resta, i que presenta un índex d'atur del 73% i un accés a la feina precària i discontinua. Hi ha 7,8 milions de persones (el 16% de les famílies) en llars on el sustentador principal no té un mínim d'estabilitat en la feina, sense oblidar que 615.000 persones s'han de conformar vivint de l'economia informal.

ETD considera que és urgent abordar aquesta situació en la qual ens trobem, especialment entre les

dones i els joves. Aquesta serà la prioritat principal en la reflexió i en l'acció de la iniciativa durant el 2021 i que tindrà la màxima expressió en la convocatòria del Primer de Maig i de la Jornada Mundial pel Treball Decent, el 7 d'octubre, dies clau per a la promoció de la dignitat del treball.

A més, ETD actualitzarà els materials de sensibilització i informació per continuar promovent l'adhesió de parròquies, col·lectius i institucions a la iniciativa. En aquest sentit, pretén avançar en el diàleg amb els membres de la Conferència Episcopal Espanyola, particularment amb el bisbe de la Pastoral del Treball, per compartir mirades, preocupacions i estratègies que continuïn animant la prioritat del treball decent enmig de l'acció pastoral de tota l'Església.

Dia d'Hispanoamèrica amb Maria

R.M.J. / Redacció

El 7 de març se celebra el Dia d'Hispanoamèrica sota el lema «Amb Maria, units en la tribulació». Per a aquesta jornada el president de la Pontifícia Comissió per a Amèrica Llatina, el cardenal Marc Ouellet, ha escrit un missatge en el qual recorda que la pandèmia «ens

té confinats, distanciat i aterrits, però no desesperats».

Reflexionant sobre el tema d'aquest dia, destaca que «també en l'avui de la missió, en cada alegria i patiment humà, la nostra Mare es fa present. (...) Tots som cridats a continuar, sota el seu mestratge i protecció, una acció evangelitzadora renovada que ens faci sortir de

les nostres seguretats i ens porti a construir una cultura més humana i més cristiana, i així escrivim, amb Ella, una nova història d'esperança».

El cardenal Ouellet aprofita l'ocasió per donar gràcies «pels sacerdots, religiosos, religioses i laics que es troben en missió en el continent americà».

SIGNES D'AVUI

El perdó

Amb una piulada imprudent o una fotografia a Facebook n'hi ha prou per comprometre el futur d'una persona. Tot es registra, tot es memoritza, i pot aparèixer en un moment impensat. Qualsevol detall pot ser utilitzat en contra teva. No hi ha prescripció, ni misericòrdia ni perdó. Potser va ser alguna cosa que et va passar a l'adolescència. Tant és. Et pot perseguir fins al final dels teus dies. Personatges importants de la Bíblia van cometre errors greus. Els autors dels llibres no els van amagar i van deixar clar que després del perdó s'obrien horitzons d'esperança. Els delictes del rei David van ser execrables, els va purgar i se'n va refer. Sense perdó, no hi ha futur. El cristianisme creu en el perdó de Déu i en el perdó dels homes. La societat secular, tal com

veiem ara, sovint entén el perdó com un signe de feblesa. Fins i tot, d'injustícia. I més aviat en defuig.

Alguns elements sobre el perdó cristià. (1) Prendre consciència del mal comès o rebut. Es tracta del punt de partida, sovint difícil de reconèixer. (2) Penedir-te d'haver fet una cosa malament o d'haver deixat de fer alguna cosa important. (3) Demanar perdó quan s'ha estat l'autor del mal provocat. Confessar amb humilitat els errors propis a la persona perjudicada costa. Reduir-lo a una fórmula literària sense convicció interior no serveix de

El cristianisme creu en el perdó de Déu i en el perdó dels homes

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

res. Cal sinceritat. (4) Perdonar quan un ha estat receptor de dany o d'un mal produït per una altra persona. La ferida oberta fa mal i, sovint, impedeix acceptar la petició de perdó de qui t'ha fet mal. La ràbia, el dolor, la ira... dificulten l'obertura de cor. (5) Perdonar-se un mateix el fet d'haver fet mal o de no haver sabut evitar-lo potser és la tasca més difícil. Quantes persones no es perdonen alguns errors que han comès en la seva vida i corquen la seva existència sense poder-los esmenar! (6) Reparar, quan és possible, i canviar de conducta resulta indispensable. (7) Posar atenció al Parenostre: «Perdoneu les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors.» El papa Francesc es pregunta: «Per què costa tant perdonar i oblidar?»

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

La facilitat que tenim actualment per comunicar-nos amb els telèfons mòbils, estiguem on estiguem, ens permet saber dels nostres amics en qualsevol lloc i moment. Això és el que em té més o menys al dia del que passa al món de la marginació, al qual des de la pandèmia no m'hi puc dedicar tant com voldria.

I és que la impotència habitual que tenim tots els que ens dediquem a aquesta part —cada dia més nombrosa— de la nostra societat, es veu augmentada molt més en la circumstància actual que ha portat a endarrerir tantes i tantes actuacions.

Des de les presons rebotrades que em produeixen aquesta sensació d'angoixa que els efectes secundaris del Covid-19 està deixant. I sovint tinc la temptació de malpensar dels qui tenen el poder de fer una

FINESTRA A LA VIDA

Tants efectes secundaris!

mica més a favor dels desfavorits.

Per exemple, els efectes de l'endarreriment de l'atenció administrativa. Conec més d'un i de dos casos d'amics que compleixen condemna, o que fins i tot esperen el veredict, i que estan en presó provisional fins que no arribi el judici, que veuen com passen els mesos sense saber res de la seva situació legal.

I, per acabar-ho d'adobar, tots els problemes d'immigració es poden agreujar amb les propostes nefastes dels que han entrat al govern des d'una postura d'extrema dreta.

Faig meves les paraules d'una piulada de Mn. Peio Sánchez que feia referència a les paraules d'un polític en la seva campanya electoral: «Preocupats per aquells que manipulen el cristianisme per expulsar els migrants. Alarmats pels que, des del fonamentalisme, criminalitzen

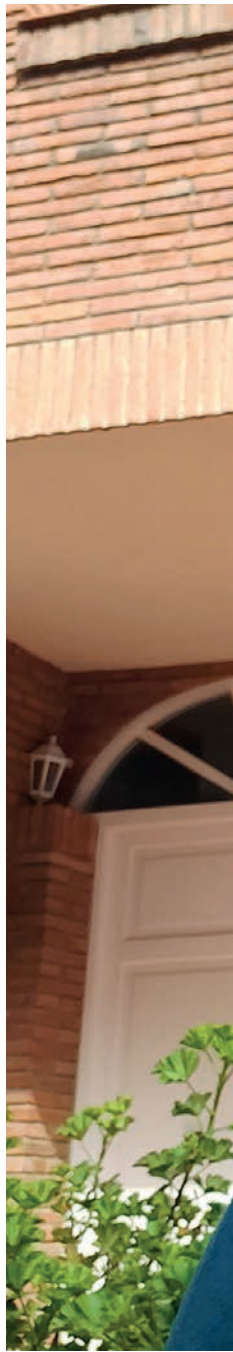
els que acompanyen els empobrits. Hi ha polítiques que maten.»

Quanta angúnia acompanyem cada dia d'aquells que, durant els malarats tres anys d'empadronament obligat per aconseguir la residència i el permís de treball, han vingut a casa nostra cercant millorar la seva vida i la de la seva família, després d'una veritable odissea per arribar-hi!

Sigui com sigui, estarem al seu costat encara que la nostra impotència només ens permeti acollir-los, escoltar-los i estimar-los.

L'endarreriment de l'atenció administrativa als que compleixen condemna provoca molta angoixa

«Porto amb mi les veus de moltes dones»

Margarita Bofarull, membre ordinari de l'Acadèmia Pontifícia per la Vida

Margarita Bofarull, religiosa del Sagrat Cor, és un referent en teologia moral i en bioètica. Des del 1996 és professora de Teologia Moral a la Facultat de Teologia de Catalunya i des del 2001, a la Universitat Centreamericana José Simeón Cañas (UCA) del Salvador. És presidenta del Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital Sant Joan de Déu i del Patronat de l'Institut Borja de Bioètica (Universitat Ramon Llull). També és delegada diocesana de Fe i Cultura de Barcelona. Ara, el Papa l'ha nomenada membre ordinari de l'Acadèmia Pontifícia per la Vida, una institució científica que aborda reptes de present i futur com la pandèmia, la intel·ligència artificial o l'eutanàsia.

Amb el seu nomenament, l'Acadèmia Pontifícia per la Vida vol posar en valor el binomi al voltant del qual pivota la seva reflexió i treball: la teologia moral i la bioètica. Com hem d'entendre aquesta complementarietat?

Es tracta d'estudiar els problemes relacionats amb la vida humana a la llum del Magisteri de l'Església catòlica. Per a mi és molt important la complementarietat entre reflexió, estudi, recerca, i proximitat a casos concrets. Es reflexiona diferent des d'un despatx que des d'un hospital. En aquest sentit, agraeixo moltíssim el fet de ser presidenta del Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital Sant Joan de Déu. És molt important trepitjar

Margarita Bofarull, religiosa del Sagrat Cor, és llicenciada en Teologia i en Medicina i Cirurgia.

«La vida és un bé comunitari; el que fem i vivim incideix en la vida de tots»

el carrer, estar en contacte amb la gent, copsar les joies, les esperances i les angoixes del nostre món, com deia el Concili Vaticà II. Això vol dir escoltar i fer-te teus els problemes dels altres. Les fonts de la teologia són, d'una banda, la revelació i la Tradició i, de l'altra, les dades que ens donen les ciències. El teòleg ha de tenir l'orella parada a la realitat i al Senyor.

Des del 2013 formava part dels «membres corresponents» de l'Acadèmia Pontifícia per la Vida. Ara ha estat nomenada membre de ple dret d'aquest organisme vaticà. Com valora la voluntat del Papa d'obrir espais a les dones?

El papa Francesc té la voluntat clara de fer passes en aquest sentit. El 6 de febrer va nomenar la religiosa Nathalie Becquart sotsecretària del Sínode dels Bisbes, amb dret a vot. Ara bé, encara hi ha molt recorregut a fer dins de l'Església. A l'arxidiòcesi de Barcelona, per exemple, som dues delegades diocesanes, i no en som pas les primeres. Penso, doncs, que es va obrint un espai. Als llocs on soc present procuro portar amb mi les veus de moltes altres dones. Tot el que faig ho faig com a religiosa del Sagrat Cor, fent present la vida religiosa femenina.

Quina és la contribució específica de les dones?

Hi ha matisos i intuïcions que són clarament diferents respecte dels homes; àmbits de la vida que no es viuen d'igual manera, i una sensibilitat diferent, també en relació amb qüestions de desigualtat de gènere. Generalitzant molt, i sé que no es pot generalitzar, gosaria dir que el pensament masculí acostuma a ser més sintètic i lineal, mentre que les dones procurem integrar més la vida amb matisos dins de la reflexió. Aquesta complementarietat és molt enriquidora.

Covid-19

La pandèmia ha fet aflorar qüestions que afecten la bioètica, com les situacions de final de vida o la vacunació (l'Acadèmia ha fet un document específic sobre aquesta qüestió). Quins ensenyaments n'hem de treure?

La pandèmia del Covid-19 ha obligat a reesituar-nos i a canviar de paradigma. Des del punt de vista de la salut, hem passat d'un paradigma basat en la clínica a un de basat en la

salut pública. Fins a la irrupció del Covid-19 érem en els inicis d'una mena de *boom* del transhumanisme. Quan pràcticament estàvem albirant el «somni» de la immortalitat, ens arriba un organisme nanomètric que posa en evidència la nostra vulnerabilitat i fragilitat. Així mateix, la pandèmia ens ha ajudat a comprendre una qüestió que sempre ha remarcat la Tradició de l'Església: la vida és un bé comunitari; el que fem i vivim incideix en la vida de tots. La pandèmia ha posat en entredit els paradigmes individualistes, materialistes i utilitaristes. Tot això, si ho sabem aprofitar, ajudarà a ressituarnos en el que som per caminar amb més esperança. Pel que fa al tema de la vacunació, es tracta també d'un tema de justícia. No hem de buscar el major benestar per a un grup petit de persones, sinó per a tota la humanitat. Hem de procurar la cobertura universal de les vacunes i de l'atenció sanitària.

La pandèmia també ens deixa com a llegat un treball més interdisciplinari als hospitals.

Sempre hem parlat de l'atenció integral de les persones, que vol dir abastar el màxim de dimensions que ens configuren. Però a l'hora de la veritat, a molts centres hospitalaris hi havia dimensions que no es contemplaven gaire. Hi ha hagut gent que ha mort sola, que ha demanat una ajuda espiritual, social o psicològica (per assenyalar-ne algunes), que no li ha estat proporcionada. Quanta gent en situació de final de vida no ha comptat amb suport espiritual, psicològic, religiós, amb una atenció de serveis socials... I no únicament en temps de pandèmia. Tenim moltes passes a fer en aquest sentit.

Eutanàsia

Es parla d'eutanàsia com de mort digna, però què és la mort digna?

S'està produint un segrest del terme «mort digna» per equiparar-lo amb l'eutanàsia. Etimològicament, «eutanàsia» ve del grec i significa «bona mort», però avui dia, quan parlem d'eutanàsia, no ho fem en el sentit etimològic sinó que per eutanàsia entenem el fet de procurar la mort d'una altra persona (a la mateixa proposició de llei es defineix eutanàsia com

«Tots volem una mort digna o una bona mort, però això no és eutanàsia»

«No és seriós tirar endavant una llei d'aquesta transcendència sense debat social»

a llevar la vida d'altri). D'altra banda, la dignitat és ontològica a l'ésser humà, la tenim pel fet de ser humans; cristianament, pel fet de ser creats a imatge i semblança de Déu. Per tant, la dignitat, ningú no ens la pot prendre. Tots volem una mort digna o una bona mort, però això no és eutanàsia. En l'àmbit ètic comptem amb molts consensos: per exemple, hi ha un rebuig majoritari de l'obstinació terapèutica, en el sentit que no hem de perllongar la vida innecessàriament, no es tracta de retardar l'adveniment de la mort amb tots els mitjans possibles; també tots estem d'acord que hem de lluitar contra el dolor i, per això, comptem amb un gran arsenal terapèutic. Moltes vegades quan les persones diuen que volen l'eutanàsia en realitat ens estan dient que no volen patir ni perllongar per mitjans artificials la vida, i això no és eutanàsia. Malauradament, a causa d'insuficiències del sistema, no s'arriba a atendre

Eutanàsia i mort digna són termes que es fan servir com a sinònims, però no volen dir el mateix.

«Hi ha demanda social de pal·liatius, d'una bona atenció primària i hospitalària»

tota la població com seria desitjable. A vegades es fa un mal, o insuficient, control del dolor. També hi ha persones que, per qüestions econòmiques i materials, se senten una càrrega per a la família, i això és molt trist. Si hi hagués una bona xarxa de serveis socials, d'ajuts humans, tècnics i econòmics, les peticions d'eutanàsia de ben segur que disminuirien significativament o s'anul·larien.

La proposició de llei sobre l'eutanàsia, aprovada al Congrés dels Diputats el 17 de desembre i ja al Senat, preocupa el Vaticà?

Al Vaticà, és clar que el preocupa el tema de l'eutanàsia. És un tema que hem abordat diverses vegades. En aquests casos, el com és tan important com el què. Tenim una proposició de llei que, com a tal, s'ha fet sense debat social ni parlamentari, i en un context de pandèmia, on la mort és molt present, alhora que continua sent un tabú. S'ha tirat endavant sense tenir en compte el parer del mateix òrgan consultiu del govern espanyol per a aquestes qüestions, el Comitè Espanyol de Bioètica, que és plural, i que ha fet un informe magnífic que els seus integrants han signat per unanimitat. No em sembla seriós tirar endavant una llei d'aquesta transcendència sense debat social, i amb confusió terminològica.

Tirar endavant una llei d'eutanàsia sense garantir l'accés universal a les cures pal·liatives, és començar la casa per la teulada?

No és ni començar la casa per la teulada, perquè la teulada no és l'eutanàsia. A més, l'eutanàsia no respon a una demanda social. El que sí que hi ha és una demanda social de pal·liatius, d'una bona atenció primària i hospitalària. Primer cal garantir l'accés universal als pal·liatius. Catalunya és pionera en cures pal·liatives, però encara hi ha persones que no hi tenen accés, moltes vegades perquè no se'n detecta la necessitat a temps. Hi ha gent amb patiments que no els tindria amb un bon control de símptomes. Cal també introduir la formació en pal·liatius als diferents graus i estudis sanitaris.

Ideologia de gènere

Hi ha una qüestió delicada d'abordar públicament, com és la ideologia de gènere, les persones

«trans»... L'esborrany de la «Llei Trans» ha aixecat molta polèmica.

Hi ha realitats que no es poden abordar a cop de llei. Em sobta el silenci d'alguns col·lectius sobre les repercussions que tenen en la salut de la persona algunes intervencions, quirúrgiques i hormonals, que es practiquen en les sol·licituds «trans». Sabem, per exemple, que un fetge masculí no metabolitza les hormones femenines de la mateixa manera que un fetge femení. Hi ha intervencions sobre un cos sa que comporten patologies, com l'esterilitat. És important arribar al fons d'aquests malestars. Nosaltres creiem que la persona ha d'estar reconciliada amb ella mateixa per ser feliç. Es tracta que tothom visqui amb llibertat el que és, però sense la maleficència que de vegades comporta.

Es fa un ús esbiaixat de l'autonomia personal?

L'autonomia és la capacitat de prendre decisions d'acord amb les nostres conviccions, de manera lliure i no coaccionada, però no és l'únic principi que hem de tenir en compte. Al costat de l'autonomia hi ha la no-maleficència, que és el principi de no fer mal als altres ni a un mateix; també hi ha un principi de justícia, que vol dir, entre d'altres coses, repartiment equitatiu de recursos. En aquest sentit, sobta que entrin en la cartera de serveis públics sanitaris determinades intervencions i no d'altres, com una salut odontològica completa. També cal tenir una mirada més lúcida sobre el propi bé. En aquest moment encara hi ha en aquestes qüestions un pensament molt ultraliberal i individualista, allunyat d'un de més social i comunitari. És el discurs que es fa servir per a temes com el final de vida i l'eutanàsia, com si només s'haguessin de contemplar amb el paràmetre de l'autonomia personal, desconectat de tota la resta. En canvi, molts que fan servir aquest discurs ultraliberal per a temes de final de vida, en altres qüestions com la salut pública s'encaminen a paradigmes més socials. Potser que aclarim una mica les coses. Jo no em puc mirar la vida només des de la meua autonomia, he de contemplar altres principis, com poden ser la justícia, la no-maleficència, el bé comú, la dignitat, la integritat, la vulnerabilitat...

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«ESPERIT, CAP ON GUIES LES NOSTRES ESGLÉSIES?» (6)

Una Església que es prepara per a una pastoral digital

Benvolguts i benvolgudes,

En el document, *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?* dels bisbes de Catalunya que anem glossant durant aquestes setmanes, hi ha un moment en què hi trobem escrit: «La fascinació per la tecnologia amb la competició home-màquina i l'explosió del món telemàtic amb motiu de la pandèmia, produeixen canvis antropològics molt profunds que porten a plantejar la pregunta essencial que es fa el Salm 8: "Què és l'home [...] què és un mortal?" (v. 5).»

És veritat. En aquest darrer any hem assistit a una explosió del món telemàtic. Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), un 91% de la població catalana ha utilitzat internet en els darrers tres mesos i, d'aquests, un 84% és usuària d'almenys una de les cinc xarxes socials més actives: Facebook, YouTube, Instagram, Twitter i TikTok. A més, durant la pandèmia s'ha incrementat en un 27% el consum de dades des de tot tipus de dispositius. Aquesta informació l'hem de combinar amb un índex força rellevant: segons el baròmetre sobre la religiositat elaborat per la Generalitat de Catalunya, només un 12,2% de la població participa habitualment en celebracions religioses

de qualsevol creença o confessió. Amb aquestes dades ens podem formular la pregunta: on és la humanitat?

La humanitat és ara a la xarxa. O dit d'altra manera, les xarxes socials són lloc d'evangelització preferent perquè hi és tothom. No podem plantejar-nos-ho com una opció. Ja no és possible. Hi hem de ser, perquè les xarxes són llocs d'evangelització i és necessari que el nostre testimoni hi sigui present. Vivim en un món que canvia i evoluciona constantment. I aquesta evolució s'ha accelerat en poc més de quaranta anys. No es pot esperar a veure cap on van les coses.

A la nostra Església diocesana els confinaments i les limitacions socials que ens ha dut la pandèmia, ens ha obligat a traslladar al món digital una part important de les activitats pastorals, litúrgiques i catequètiques, les reunions, xerrades i conferències... Però hem anat tan de pressa que no hem tingut temps d'analitzar-ho profundament. Ara és important fer un discerniment profund sobre l'evangelització digital per poder posar aquesta tecnologia al servei de l'Evangeli de Jesús. Fins i tot, en el document dels bisbes que anem glossant, no hi trobem una ulterior especificació del tema. Però

cal el discerniment per a reflexionar com ho podem posar tot a disposició del pla de Déu i, al mateix temps, allunyar-nos del que en les xarxes esdevé escombraria i ens priva de pensar per nosaltres mateixos.

En aquest discerniment, haurem de respondre a diverses preguntes: A qui volem evangelitzar? Com podem ser imatge de l'Església en sortida que diu el papa Francesc? Com enfocarem una pastoral específica? Com formarem i potenciarem les nostres capacitats tècniques, creatives i professionals per saber treballar amb les xarxes i en les xarxes? Com aprendrem el llenguatge digital? Com apartarem allò que ens hi allunya?

No sé si n'estem prou convençuts o prou preparats, però alguna cosa hem de fer per esdevenir missioners digitals i pensar en una pastoral digital. Perquè a les xarxes hi viu molta gent que no pot trobar-se amb el Transcendent, que té la sensibilitat adormida i que es comporta sovint «com ovelles sense pastor» (Mt 9,36). Aquesta nova cultura de la comunicació necessita una paraula digital, un pensament digital i, potser, un viure en digital. Nosaltres tenim el millor missatge, el de Jesús. Ara, el discerniment és saber trobar l'aplicació que tradueixi aquest missatge al format digital. Que l'Esperit ens ajudi en aquest discerniment, que haurem de fer sobre la marxa i sabent destriar el gra de la palla, per esdevenir missioners digitals.

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Un oasi de misericòrdia

Fa uns dies, vaig llegir una anècdota sobre una religiosa malalta de Covid-19, explicada per un frare que treballa al servei religiós d'un hospital. A causa del seu estat, aquesta germana va ser traslladada urgentment des de la seva comunitat fins a l'hospital. Per aquesta raó, no va poder endur-se alguns objectes que feia servir diàriament: les ulleres, el rosari i una petita creu que sempre portava a sobre.

Eren els pitjors dies de la pandèmia. Els hospitals estaven col·lapsats i les visites als malalts eren molt restringides. Un matí, pocs dies abans de morir, la religiosa va demanar a una infermera si li podia aconseguir una petita creu. La infermera, com que no en trobava cap al seu despatx, en va buscar una per internet, la va imprimir i la va penjar a la paret de l'habitació de la malalta. Aquell gest tan bonic i senzill va omplir de pau i alegria la religiosa. I tot gràcies a una persona sensible que tenia clar que cal fer costat als que pateixen.

La Quaresma és un temps per donar almoïna. I quina millor almoïna hi pot haver que tractar amb delicadesa i amor les persones malaltes, tal com ho va fer aquesta infermera. El papa Francesc, en el missatge de Quaresma d'aquest any, ens anima a tractar amb tendresa els malalts. Ens demana que oferim paraules de confiança als necessitats, perquè sentin que Déu els estima amb un amor entranyable.

L'Evangeli ens mostra molts moments en què Jesús cura els malalts. L'*Evangeli de Marc* recull un episodi en el qual un dia Jesús predicava en una casa i se li van

apropar quatre persones que portaven un paralític en una llitera. Jesús, quan els va veure, va interrompre la predicació per atendre el malalt, es va dirigir a ell amb afecte i el va alliberar del mal que el feia patir (cf. Mc 2,1-12).

En aquest relat es narra que, com que hi havia tanta gent en aquella casa, els acompanyants del malalt van fer un forat a la teulada, hi van baixar la llitera i van presentar el paralític a Jesús. Els acompanyants d'aquest paralític podem ser cadascun de nosaltres, quan intentem ajudar el nostre germà malalt i vulnerable i l'apropem al Senyor.

Jesús ens ensenya que cap malalt hauria de sentir que és una càrrega per als altres. No podem arraconar les persones que han perdut la salut. És per això que Déu ens crida a mirar amb tendresa els que sofreixen, a captar les seves necessitats i a ser per a ells, tal com diu el Papa, un «oasi de misericòrdia» (*Misericordiae vultus*, 12).

Per estar al costat dels malalts, de vegades n'hi ha prou amb petits gestos d'afecte. Tot i que la situació sanitària que estem vivint ens impedeix apropar-nos físicament als altres, sempre podem acompanyar els malalts amb la nostra pregària, amb una trucada telefònica, amb una carta, amb una videoconferència, amb un somriure o paraula amable.

Benvolguts germans i germanes, que Maria, salut dels malalts, ens ajudi a cuidar-nos els uns als altres. Que la Mare de Déu, Mare de misericòrdia, ens animi a estar sempre al costat dels que pateixen i de les seves famílies.

COMENTARI DE LA PARAULA

Havent fet com un flagell de cordes, els expulsà tots del temple, tant les ovelles com els bous

L'autor ens informa que «era a prop la Pasqua dels jueus», distanciant-se'n neta-ment, i que Jesús pujà a la ciutat de «Jerosòlima», i no a Jerusalem en sentit sacral. En la seva qualitat de Messies, havia de prendre possessió del Temple, però trobà la casa del seu Pare convertida en una «casa de mercat». Tota l'escena està amarada de sentit simbòlic: Jesús «feu com un flagell de cordes», perquè no s'interpretés a la lletra, i «tots els expulsà del temple», com fou expulsat Adam del paradís, «tant les ovelles com els bous», personificant

GLÒRIA MONÉS

sobretot les ovelles, com recalcarà més endavant quan entrarà per la porta a l'atri de les ovelles, jugant-s'hi la vida, les cridarà pel seu nom i les traurà fora del Temple: «quan les haurà expulsades totes, va davant d'elles i les ovelles el segueixen» (Jn 10,3-4). Els dirigents jueus li exigeixen el senyal que l'acrediti com a Messies d'Israel. Però Jesús els respon: «Destruïu aquest santuari i en tres dies l'aixecaré.» Els jueus ho interpreten del Temple material: «Quaranta-sis anys fou construït aquest santuari, i tu en tres dies el vols aixecar?», però Jesús, precisa l'autor del llibre, «parlava del santuari del seu cos», substituint el Temple pel seu cos humà. Els seus deixebles, a qui indirectament s'al·ludeix, recordaren que estava escrit: «El zel per la teva

casa em consumeix» (Sl 68,10), però tan sols en comprendran el sentit quan Jesús hagi ressuscitat d'entre els morts i aleshores «creuran en l'Escriptura i en la dita que Jesús havia proferit». Durant l'estada a Jerosòlima, «molts cregueren en el seu nom en contemplar els senyals que feia», com el que havia fet en el Temple, però ell no es deixa instrumentalitzar, perquè coneix a fons els motius inconfessables pels quals li havien donat l'adhesió; no tenia necessitat que li fessin declaracions sobre les aspiracions i tendències de l'home: «Ell, en efecte, coneixia què hi ha dins l'home.»

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Què significa que el faraó canviï el nom a Josep?

Si bé fa un temps parlàvem del canvi de nom d'Abraham i Sara per part de Déu, reflex del canvi de disseny diví en les seves vides fruit de l'Aliança, ens trobem que és el faraó qui en el relat de Josep li canvia el nom: «El faraó digué encara a Josep: Jo soc el faraó, però en tot Egipte ningú no mourà la mà ni el peu sense el teu consentiment. El faraó va posar a Josep el nom de Safenat-Panéah...» (Gn 41,44-45a).

El faraó dona a Josep un nom d'origen egipci, Safenat-Panéah, que podria voler dir «Déu parla i ell viu / Déu diu que ell visqui». La dificultat de la traducció rau en la transcripció del nom en hebreu, i la distància lingüística entre les dues llengües, especialment pel que fa al sistema escripturari. Tot i ser habitual que els estrangers arribats a Egipte adoptessin un nom egipci, mantenint alhora el d'origen, l'interessant aquí és el significat del nom donat pel faraó, i és que a través de les seves paraules es constata el reconeixement de la presència de Déu al costat de Josep. El nom reconeix la missió providencial que marca la seva vida; un reconeixement accentuat en posar-lo en boca d'un egipci, i no de qualsevol egipci, sinó del faraó. Si ens hi fixem bé, la narració de Josep no conté cap revelació nova respecte les històries patriarcals, sinó que s'accentua i es constata a través de la seva història la providència divina i com la salvació prové del Senyor (Gn 45,4-8). La promesa de terra i descendència sustenta tot el relat que traspuja la presència contínua de Déu, a través de les diferents vivències del protagonista, convidant a llegir la pròpia vida des d'aquesta perspectiva.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge III de Quaresma

Lectura primera

Ex 20,1-17

La llei, Déu la donà per Moisès

Lectura del llibre de l'Èxode:

En aquells dies, Déu digué aquestes paraules: «Jo soc el Senyor, el teu Déu, que t'he fet sortir de la terra d'Egipte, d'un lloc d'esclavatge. No tinguis altres déus fora de mi. [No et facis cap escultura ni cap imatge de res del que hi ha dalt al cel, a baix a la terra o a les aigües que neixen de sota la terra. No adoris imatges ni els donis culte, perquè jo, el Senyor, el teu Déu, soc el Déu gelós: castigo les culpes dels pares en els fills fins a la tercera i la quarta generació dels qui no m'estimen, però soc bondadós fins a milers de generacions dels qui m'estimen i guarden els meus manaments. Quan juris,] no prenguis en va el nom del Senyor, el teu Déu, perquè el Senyor no deixa sense càstig el qui pren en va el seu nom. Celebra el repòs sagrat del dissabte. [Durant sis dies treballa i ocupa't en les feines que calgui, però el dia setè és dia de repòs, dedicat al Senyor, el teu Déu. No us ocupeu en cap treball, ni tu, ni els teus fills, ni les teves filles, ni els teus criats, ni les teves criades, ni els teus animals, ni els forasters que resideixin a les teves poblacions, perquè el Senyor en sis dies va fer el cel, la terra i el mar, i tot el que es mou en aquests llocs, però el dia setè va reposar. Per això el Senyor beneí el dissabte i en va fer un dia sagrat.] Honra el pare i la mare, i tindràs llarga vida al país que et dona el Senyor, el teu Déu. No matis. No cometis adulteri. No robis. No declaris falsament contra un altre. No desitgis la casa d'un altre, ni tampoc la seva esposa, el seu criat, la seva criada, el seu bou o el seu ase; ni res que sigui d'ell.»

Salm responsorial

18

És perfecta la llei del senyor,
i l'ànima hi descansa;
és ferm el que el Senyor disposa,
dona seny als ignorants.

*R Senyor, vós teniu paraules
de vida eterna.*

Els preceptes del Senyor són
planers,
omplen el cor de goig;
els manaments del Senyor
són transparents,
il·luminen els ulls. *R*

Venerar el Senyor és cosa santa,
es manté per sempre;
els determinis del Senyor
són ben presos,
tots són justíssims. *R*

Són més desitjables que l'or fi,
més que l'or a mans plenes;
són més dolços que la mel
regalimant de la bresca. *R*

Lectura segona

ICo 1,22-25

*Proclamem un Messies crucificat,
que és un escàndol per als homes.
però aquells que Déu ha cridat
veuen en ell la saviesa de Déu*

Lectura de la primera carta de
sant Pau als cristians de Corint:

Germans, els jueus demanen signes prodigiosos, els grecs volen saviesa, però nosaltres prediquem un Messies crucificat, que és un escàndol per als jueus, i per als altres un absurd. Però aquells que Déu ha cridat, tant jueus com grecs, veuen en ell el poder i la saviesa de Déu, perquè en l'absurd de l'obra de Déu hi ha una saviesa superior a la dels homes, i en la debilitat de l'obra de Déu hi ha un poder superior al dels homes.

Vers abans de l'evangelí

Jn 3,16

*Déu estima tant el món que ha
donat el seu Fill únic; tots els qui
creuen en ell tenen vida eterna.*

Evangelí

Jn 2,13-25

*Destruïu aquest santuari i jo el
reconstruiré en tres dies*

Lectura de l'evangelí segons sant
Joan:

Quan s'acostava la Pasqua dels jueus, Jesús pujà a Jerusalem, i trobà al temple els venedors de vedells, moltons i coloms i els canvistes asseguts. Llavors es va fer un fuet de cordes i els tragué tots, moltons i vedells, fora del temple, escampà la moneda dels canvistes i els bolcà les taules, i digué als venedors de coloms: «Traieu això d'aquí; no convertiu en mercat la casa del meu Pare.» Els deixebles recordaren allò que diu l'Escriptura: «El zel del vostre tem-

ple em consumia.» Llavors els jueus el van interrogar: «Quin senyal ens dones que t'autoritza a fer això?» Jesús els contestà: «Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies.» Els jueus respongueren: «Fa quaranta-sis anys que treballen en la seva construcció, i tu el vols reconstruir en tres dies?» Però ell es referia al santuari del seu cos. Quan Jesús ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Escriptura i en aquesta paraula de Jesús. Durant la seva estada a Jerusalem en ocasió de la peregrinació de Pasqua, molts, veient els miracles que feia, cregueren en el seu nom. Però Jesús no hi confiava, perquè els coneixia tots; no tenia cap necessitat que li revelessin el que són els homes; ell sabia prou que hi ha a l'interior de cada home.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 3)

Març

7. DIUMENGE

Diumenge III de Quaresma, Morat.
Lectures: Èxode 20,1-17 / Salm 18 / 1 Corintis 1,22-25 / Joan 2,13-25
SANTORAL: Perpètua i Felicitat, mr.; Teòfil, b.

8. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: 2 Reis 5,1-15a / Salm 41 / Lc 4,24-30
SANTORAL: Aurèlia de Niça, mr.; Joan de Déu, prev. i fund.; Veremon d'Irache, ab.

9. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 3,25.34-43 / Salm 24 / Mateu 18,21-35.
Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: *Sant Pacià* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Francesca Romana, rel. i fund.

10. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 4,1.5-9 / Salm 147 / Mateu 5,17-19
SANTORAL: Càndid, mr.; Macari, b.; Maria Eugènia Milleret de Brou, rel. i fund.; Simplicí, p.

11. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 7,23-28 / Salm 94 / Lluç 11,14-23
SANTORAL: Àurea, ab.; Eulogi, prev. i mr.; Sofroni de Jerusalem, b.

12. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Osees 14,2-10 / Salm 80 / Marc 12,28b-34
SANTORAL: Bernat, b.; Innocenci I, p.; Lluís Orione, prev.; Maximilià, mr.

13. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Osees 6,1-6 / Salm 50 / Lluç 18,9-14
SANTORAL: Patrícia, mr.; Ramir, monjo i mr.; Roderic i Salomó, mr.

El Sant 7 MARÇ

Santes Perpètua i Felicitat

Durant els primers segles de l'Església, el Magreb, sobretot la zona corresponent a les actuals Algèria i Tunísia, va ser un focus important del cristianisme occidental. D'aquí en van sortir sants de primera línia com Agustí d'Hipona, i nombrosos màrtirs, com ara les santes Perpètua i Felicitat (s. II – 203).

Perpètua era una aristòcrata romana de la ciutat de Cartago educada en el paganisme que es va convertir a la fe en Crist. Juntament amb ella també va abraçar el cristianisme una de les seves criades, Felicitat. Mentre totes dues estaven fent el catecumenat per poder rebre el baptisme, va esclatar una persecució. Entre molts altres cristians, elles dues van ser empresonades per no voler adorar els déus romans. Tot esperant l'execució, Perpètua va escriure unes notes biogràfiques en què explicava la seva conversió i el procés judicial a què les havien sotmès. Aquest escrit va servir per elaborar posteriorment les actes del seu martiri. Totes dues van ser llançades a les feres, i d'aquesta manera van entrar a la glòria amb un baptisme de sang.

Camí quaresmal amb la Litúrgia de les Hores

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

Els que resem la Litúrgia de les Hores tenim una riquesa de textos del temps de Quaresma, que ens van acompanyant en el nostre camí quaresmal. Ens fixarem, especialment, en Laudes i Vespres.

Comencem la celebració amb un himne que serveix d'introducció, per crear un clima d'atenció sobre allò que celebrem: «"Reconcilieu-vos amb mi i jo em reconciliaré amb vosaltres", això diu el Senyor. Les vostres paraules de vida ens porten a Vós, els dies quaresmals ens les fan sentir.»

Les antífones ens ajuden a entendre i centrar-nos en els salms. Però en aquest temps són significatives les dels cànctics evangèlics: Benedictus i Magníficat. «Tu, quan preguis, entra a la cambra més retirada, tanca-t'hi amb pany i clau i prega al teu Pare», «"Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare", diu el Senyor.»

Quan recitem els salms, obrim el cor als sentiments que aquests ens inspiren. Em centraré en el salm 50; salm penitencial per excel·lència. El títol ens ho diu tot: «Compadiu-vos de mi, Déu meu.» I la sentència que trobem abans de començar el salm, de la carta als Efesis, manifesta: «Renoveu espiritualment el vostre interior i revestiu-vos de l'home nou.» Del salm podem tenir en compte, especialment, aquesta estrofa: «Vós estimeu la veritat al fons del cor, dintre de mi m'ensenyau a tenir seny. Aspergiu-me amb hisop, que quedi pur; renteu-me, i seré més blanc que la neu.»

A Laudes i Vespres l'Església ens proposa unes lectures breus de la Paraula de Déu. A Laudes són de l'Antic Testament i a Vespres del Nou Testament: «Convertiu-vos a mi amb tot el vostre cor, dejuneu, ploreu i lamenteu-vos. Ho dic jo, el Senyor. Esquinceu-vos el cor, i no els vestits. Convertiu-vos al Senyor, el vostre Déu, que és compassiu i benigne, lent per al càstig i ric en l'amor, i que es desdii de fer el mal» (Joel). «Crist va patir per vosaltres: així us deixava un exemple perquè seguís les seves petjades. Ell no va cometre pecat ni va tenir mai als llavis la perfídia. Quan l'insultaven, no tornava l'insult; quan el turmentaven, no responia amb amenaces, sinó que confiava la seva causa al qui judica amb justícia. Ell mateix va portar els nostres pecats en el seu cos sobre el patíbul, perquè, morts als pecats, visquéssim com a justos. Ell, amb les seves ferides, us curava» (1 Pere).

I quan celebrem la Litúrgia de les Hores, tinguem sempre present el que diu sant Benet als seus monjos, al capítol XIX de la Regla: «Mantinguem-nos de tal manera a la salmòdia, que el nostre pensament estigui d'acord amb la nostra veu.»

Lleida adapta la festa de la Mare de Déu del Blau a la pandèmia

JORDI CURCÓ

La catedral de Lleida va celebrar el 2 de febrer la festa de la Mare de Déu del Blau, adaptada a la pandèmia. No es va poder celebrar la missa de les Blaus i l'ofrena que des de feia onze anys protagonitzaven les nenes, adolescents i dones que porten el nom de Blau, convocades per l'Associació Blaus Lleida.

Josep M. Pujol, president d'aquesta entitat, va explicar que, davant de la crisi sanitària i com que una bona part de les Blaus que acudien a la festa provenien de fora de la ciutat, a fi d'evitar trasllats i concentració de persones, es va decidir no fer cap convocatòria. «Vam deixar a criteri de les famílies acudir de manera particular a fer la seva ofrena i membres de l'entitat seríem allí per acollir-los», va dir.

Així, un bon nombre de Blaus van aprofitar-se fins a la catedral a

la tarda de la Candelera per visitar la seva patrona, fer-hi l'ofrena i pregar davant de la seva imatge. «També l'Associació Blaus Lleida —va comentar Josep M. Pujol— ha fet la seva ofrena, tot demanant a la Mare de Déu del Blau que el proper any ens puguem aplegar per celebrar la festa amb tota normalitat.»

L'entitat té cura d'aplegar les nenes i dones que porten el nom de Blau o Maria del Blau, així com de promoure aquesta singular advocació mariana i lleidatana des de la vessant cultural, històrica i tradicional.

En aquest sentit, Pujol va informar que tenen inscrites 135 Blaus, si bé, segons dades de l'Institut Català d'Estadística, a Catalunya hi ha registrades 326 persones que porten el nom de Blau, de les quals 216 són lleidatanes. «També tenim Blaus a Boston, Mèxic, Luxemburg i Estrasburg, totes elles amb arrels lleidatanes», va assenyalar.

Davant la imponent imatge, pares i familiars anaven explicant a les Blaus el perquè del nom de Mare de Déu del Blau i com aquest té el seu origen en una popular llegenda. La imatge, realitzada per l'escultor Jordi Safont, data de l'any 1447 i, des del 8 de desembre del 2003, es troba ubicada en un lateral del presbiteri de la catedral Nova de Lleida.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Creure en el dimoni

En ple segle XXI, cal creure encara en el dimoni?

Creure en el dimoni? Més aviat tot el contrari. Només cal creure en Déu. I creure en Déu vol dir, entre altres coses, acceptar tot el que Déu vulgui revelar-nos. I Déu ens dona a conèixer que el dimoni existeix, que és un ésser de naturalesa espiritual pervertit i pervertidor, un terrible enemic del qual ens hem de defensar i demanar a Déu que ens protegeixi de la seva influència. Vostè, cada dia, quan resa el Pàrenostre, li demana a Déu que el deslliuri del mal, és a dir, del dimoni, ja que aquest és el significat de la darrera petició de la pregària dominical. El papa Francesc, en els seus ensenyaments, ens ha parlat molt del dimoni i del perill de reduir-lo a un símbol del mal. Recentment, el Papa va recordar que «el desert», més enllà del seu significat local, és el lloc de la prova i la temptació, on el Tèptador, aprofitant la feblesa i les necessitats humanes, insinua amb la seva veu mentidera, alternativa a la de Déu. Sense aquesta comprensió del diable, es dilueix la vida i obra del Senyor.

El Papa ensenya que tot el ministeri de Crist és una lluita contra el Maligne en les seves múltiples manifestacions: guaricions de malalties, exorcismes dels endimoniats, perdó dels pecats. I Crist venç i nosaltres en Ell en aquest combat. L'Evangeli de les temptacions de Jesús al desert, observa el Papa, ens recorda que la vida del cristià, rere les petjades del Senyor, és una batalla contra l'esperit del mal i que no s'ha de dialogar mai amb el diable. La fe de l'Església és la mateixa per als cristians del segle XXI que per als primers cristians. No ens creguem superiors ni més intel·ligents. Acol·lim amb humilitat els ensenyaments de Crist i no ignorem l'existència i acció d'aquest terrible enemic que és el diable.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

La GOAC de Còrdova

La GOAC (*Germandat Obrera d'Acció Catòlica*) va celebrar a Còrdova, igual que a totes les diòcesis, el 75 aniversari de la seva creació, amb una Eucaristia, el 26 de febrer passat, a la parròquia del Salvador i Sant Domènec de Silos (església de la companyia), presidida pel bisbe Demetrio Fernández. Aleshores, els grans protagonistes van ser Guillermo Roviroso i Tomás Malagón, conscients que els obrers havien abandonat massivament l'Església, els quals van demanar al primat d'Espanya, cardenal Pla i Deniel, als bisbes espanyols, la fundació de la GOAC, com a moviment especialitzat per als obrers adults, dins de l'Acció Catòlica.

Guillermo Roviroso, el procés de canonització del qual ja està en marxa, juntament amb Tomás Malagón, sacerdot i teòleg, van dedicar totes les seves energies a aquesta nova trobada entre el món obrer i la fe. Durant els actes que la GOAC de Còrdova ha celebrat, s'ha posat en relleu la gran missió desenvolupada en el transcurs d'aquests 75 anys, missió que continua viva en els moments actuals. Tomás Malagón deia que «una organització val el que valen els seus militants». Els actuals responsables de les GOAC a la diòcesi cordovesa són conscients que, per encarnar l'Evangeli en la realitat obrera, «calen apòstols obrers, testimonis de Jesucrist». Aquesta és la missió encomanada per l'Església a la GOAC i que els seus militants intenten portar a terme, amb la major fidelitat possible. El papa Francesc convida actualment a ser «memoriosos» per recordar les «meravelles» que Déu fa en les nostres vides.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Ajuda a la família i natalitat

Fa uns dies vaig llegir que «els joves i les dones franceses tenen una cultura molt semblant a l'espanyola en allò que és essencial, però, França té una de les taxes de natalitat més altes de la Unió Europea (UE), amb una mitjana d'1,92 naixements per dona».

Què fa França que no fem nosaltres? Sobretot un esforç important. França destina per al suport familiar un alt percentatge del PIB, el 4%, mentre que a Espanya està en l'1,5%. A França hi ha ajudes que superen els 900 euros per fill i el 92% de les places de guarderia són gratuïtes. I una cosa molt important, la política familiar es manté estable malgrat el canvi dels governs, cosa que no passa entre nosaltres.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

Els càrrecs són càrregues

En cada convocatòria electoral ens assabentem per les llistes de candidats que hi ha un elevat nombre de persones que aspiren a tenir un càrrec al govern. De tots és sabut que un càrrec és una «càrrega», perquè això suposa grans responsabilitats, sacrificis, renúncies personals, generositat, que no sé si tots els aspirants als càrrecs en són conscients.

En totes les professions cal tenir una veritable vocació, tot i que en algunes més que altres, perquè la

responsabilitat és més gran, i la de ser polític, n'és una.

Que trist que és constatar que el que mou moltes persones és el poder, la imatge, el sou, el sobresou, la sucosa jubilació assegurada! És un indicatiu del deteriorament moral de la nostra societat.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

La vida sempre és un gran bé

Malauradament, aquest passat 2020 hem comprovat la fragilitat dels sistemes mundials davant les pandèmies com la que patim, que no s'arreglen amb gestos populistes ni prejudicis ideològics. De poc han servit les receptes i les mentides confortables dels ideòlegs de torn. Aquesta crisi ens obliga a descobrir el fons del que és humà, que és sempre obertura a l'Infinit. Ensenyem a construir la cultura de la solidaritat, a treballar junts més enllà dels clixés ideològics, a millorar la cooperació entre la iniciativa social i els estats.

Aquest 2021 ens ofereix l'oportunitat de viure amb més seguretat la realitat de la família, com va subratllar el Papa quan va convocar un Any Especial dedicat a ella. És un bon moment per fer memòria, no per protestar i maleir, sinó per reconèixer, a través de la fatiga i el dolor, que la vida humana sempre és un gran bé. Per això és just i realista desitjar-ho per a tothom.

PEDRO GARCÍA
Sant Feliu de Guíxols

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Núria Llorach i Molons, fundadora i directora de Culturae

«Amb molt treball i esforç, els somnis es fan realitat»

Llicenciada en Pedagogia, postgrau en Tècniques de Gestió d'empresa i màster en Gestió cultural, Núria Llorach i Molons es va embarcar en una aventura empresarial i va crear, l'any 2005, Culturae (www.culturae.cat), dedicada a l'àmbit de la gestió cultural i la comunicació (gabinet de premsa, organització d'actes, relacions públiques, protocol...). Parlem amb ella d'aquests més de quinze anys de trajectòria reeixida i ininterrompuda.

Quins són els objectius principals de Culturae?

Tot i que l'any 2005, quan vam iniciar el projecte Culturae, tenia uns objectius més generalistes dins del món de la gestió cultural, la proposta va començar a caminar cap a una agència de comunicació especialitzada en música i sobretot en aquell món que coneixem com a mal anomenada música clàssica. Volem donar a conèixer d'una manera professionalitzada les activitats musicals a l'entorn d'artistes, festivals o institucions al públic especialitzat i al públic més generalista. A més, un altre punt que caracteritza la nostra empresa és el tracte personalitzat per a cada artista o projecte amb qui treballem. Som petits i volem continuar sent-ho per treballar colze a colze amb cadascun d'ells.

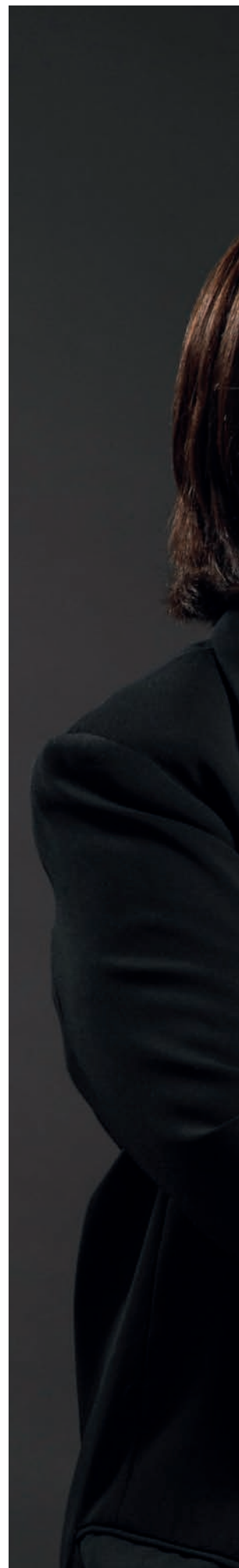
Teniu encomanada la gestió de comunicació del Cicle d'Orgue de la Catedral de Barcelona. Què ens en podeu dir, d'aquesta tasca?

Des de l'any passat, la catedral de Barcelona ens va encomanar portar la comunicació d'aquest cicle de gran prestigi musical. Per tant, per a nosaltres és tot un honor tornar a posar al lloc que li pertoca un cicle amb tantes edicions; aquest any ja és la 31ena edició. Amb la nostra gestió, intentem que arribi la informació a un públic generalista, però al mateix temps als amants de la música clàssica i al gran nombre de seguidors de l'orgue que té aquesta ciutat.

I també la del Cor Francisc Valls, de la catedral de Barcelona.

«Pel que fa a la música religiosa, cada vegada tenim més públic i més fidel»

«Les dones tenim una formació i una capacitat real de liderar projectes molt importants»

Núria Llorach i Molons,
exemple de dona i
empresària d'èxit.

© Antoni Bofill

Actualment, és el client més «antic» que tenim a Culturæ, des de l'any 2005 fins a l'actualitat. Els tenim un especial afecte. Comunicar la feina de l'excel·lent Cor Francesc Valls és una joia. Cal que encara fem més feina perquè el gran públic sigui conscient que en aquest país, i concretament a la catedral de Barcelona, tenim un dels millors cors professionals de l'actualitat.

Així mateix, la música religiosa està molt present en el repertori d'artistes com l'organista Juan de la Rubia o la pianista Sira Hernández, i de formacions com l'Orquestra Barroca Catalana, que han dipositat en vosaltres el servei de comunicació. Creieu que aquest tipus de música atrau cada cop més gent?

Efectivament. Tenim comprovat que cada vegada tenim més públic i més fidel. Potser podria anar lligat amb el fet que els intèrprets cada vegada són de més qualitat i el públic agraeix escoltar unes músiques de gran relleu interpretades de manera magistral. Esperem que no sigui una moda i que el repertori on la música religiosa està més present hagi tornat per quedar-se.

Recentment, Culturæ ha fet quinze anys de vida. Quin balanç faria de tot aquest temps?

Tot i ja haver viscut la forta crisi del 2008 i patir una pandèmia global, el balanç que puc fer de l'experiència dels quinze anys de Culturæ és molt bo. Ens sentim molt consolidats amb el projecte de comunicació i hem esdevingut un referent dins del món de la música clàssica. A més, estic molt contenta perquè fa un parell d'anys que hem incorporat la línia de *management*, liderada per Eduard Sant, amb una cartera de clients molt equilibrada i de qualitat contrastada. Tot i que la situació actual no ens ajuda gens i hem de continuar treballant i esforçant-nos molt, estem contents perquè comencem a recollir fruits molt interessants.

Com a dona i empresària, quin missatge voldria donar amb motiu del Dia de la Dona Treballadora?

Tot i que soc conscient que algunes dones han patit i pateixen moltes discriminacions per raons de sexe, jo puc afirmar que me n'he sortit molt bé i no he amagat mai la meva condició de dona per liderar un projecte empresarial. Actualment, les dones tenim una formació i una capacitat real de liderar projectes molt importants. Per tant, en aquest punt, voldria encoratjar que totes les dones duïguin a terme els seus projectes perquè, amb molt treball i esforç, els somnis es fan realitat.

Una exposició explica la tasca propagandística de la Generalitat republicana per lluitar contra el feixisme durant la guerra civil

La tàctica de la persuasió

© Arxiu Nacional de Catalunya / Fons Generalitat de Catalunya (Segona República)

MAC
Barcelona

Foto: Treballador carregant, a Barcelona, un camió del Comissariat de Propaganda amb joguines destinades al front d'Aragó.

El Palau Robert acull, fins al proper 5 d'abril, l'excel·lent exposició *Aixafem el feixisme. El Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, 1936-1939*. Dona a conèixer els mitjans i les estratègies persuasives que va fer servir el Comissariat per defensar les polítiques de progrés social i les llibertats democràtiques i nacionals.

Organitzada per la Direcció General de Difusió del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, de la Generalitat de Catalunya, la mostra s'estructura en quatre grans apartats.

La comissària n'és la periodista Ester Boquera.

El Comissariat de Propaganda, un organisme modern, creatiu i sense precedents que es va constituir l'octubre del 1936, va desplegar una estratègia comunicativa d'ampli abast. Va treballar per internacionalitzar el conflicte bèl·lic i alhora justificar-se davant de l'opinió pública republicana catalana i espanyola.

L'exposició no només reconstrueix i difon les accions persuasives que va dur a terme la Generalitat durant la guerra, sinó que també les contextualitza i n'explica els motius.

La mostra ret un merescut homenatge al polític i periodista Jaume Miravittles. Ell es va adonar de la necessitat que la Generalitat disposés d'un servei de propaganda oficial per evitar que la veu institucional del govern català quedés sepultada entre la propaganda franquista i la del govern de la República.

El títol de l'exposició fa referència al cartell més popular que va editar el Comissariat de Propaganda, el del fotògraf publicitari Pere Català Pic, on es mostra una espadenya esclafant una creu gammada. Se'n pot contemplar un original en una de les sales. També s'hi exhibeixen un centenar de fotografies de l'època i una trentena de cartells originals (per exemple, el de la darrera Diada legal que es va celebrar a Catalunya abans de la Transició), a més de diversos llibres, publicacions i altres objectes de propaganda.

De les curiositats, cal destacar-ne l'esborrany d'una carta de Salvador Dalí adreçada al seu amic d'infantesa Jaume Miravittles, en què s'ofereix a treballar en un encàrrec molt particular per tal de fer «quelcom de sensacionalment revolucionari i sense antecedents en la història de la cultura».

Al llarg d'aquest itinerari, els visitants poden sentir la cèlebre cançó *El més petit de tots*, que ha recuperat el grup Nainonain, inspirada en l'estatueta homònima que va crear el Comissariat de Propaganda i que es va considerar com «la mascota de la Revolució».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n

08006 Barcelona

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

EDUARD BRUFAU

La Generalitat adquireix per al Museu de Lleida una valuosa escultura gòtica del Mestre d'Albesa

Sant Antoni torna a Lleida

Museu de Lleida

Foto: La imatge de sant Antoni conserva la policromia gòtica original.

Al segle XIV a les terres de Ponent va florir un estil propi de retaules gòtics que, en lloc de ser pintats sobre fusta, eren esculpits en pedra o alabastre i policromats. De la producció de l'anomenada Escola de Lleida del segle XIV, en queden unes quantes obres, per bé que no són gaire nombroses. Per això és una bona notícia que la Generalitat de Catalunya n'hagi adquirit una que ha passat a formar part del fons del Museu de Lleida. Es tracta d'una escultura de sant Antoni abat de més d'un metre d'alçada, que conserva bé la policromia original i que és obra del taller del Mestre d'Albesa, del qual el museu lleidatà ja tenia algunes peces, però cap d'aquesta envergadura. A més, es dona la circumstància que es tracta d'una obra inèdita en la historiografia, perquè fins fa pocs anys no se'n tenia cap coneixement.

L'adquisició de la peça ha estat l'esperat resultat d'un llarg i emocionant periple. Tot va començar l'any 2016, quan Christie's, la famosa galeria londinenca, va posar a subhasta una escultura medieval de sant Antoni de la qual fins llavors no se'n tenia notícia i que semblava procedir de l'àmbit ibèric. L'historiador de l'art Albert Velasco, llavors conservador del Museu de Lleida, la va identificar ràpidament: «Hi apareixia catalogada com a *"Spanish, probably Galicia"*, però no, la pedra no parlava gallec, sinó català i amb un marcat accent lleidatà. Ràpidament vaig identificar l'artista, perquè es tracta d'algú a qui havia de-

dicat alguns estudis: el Mestre d'Albesa.» D'acord amb el Museu de Lleida i la Generalitat, Velasco va anar fins a Londres el dia de la subhasta per tal d'adquirir la peça, però després d'una pugna entre diversos possibles compradors, finalment el preuat sant Antoni va anar a parar a mans de Sam Fogg, un conegut col·leccionista i antiquari britànic expert en art medieval. Perduda aquesta oportunitat semblava, doncs, que la imatge no tornaria a la terra on va ser esculpida.

Però fa només uns mesos el mateix Velasco, seguint-ne la pista, va veure que el cas havia fet un tomb: «Fent una ullada a la web de Sam Fogg vaig veure que hi havia penjat l'escultura, ja restaurada. Havia quedat magnífica i lluí amb tota l'esplendor trescentista. Em va faltar temps per avisar els responsables del Museu de Lleida. La Generalitat hi estava d'acord. Vaig parlar amb Sam Fogg i li vaig explicar la importància de la peça per al museu. Ho va entendre i va acceptar una rebaixa considerable, de manera que ara sí, la peça era nostra.» Per a Velasco, «s'ha aconseguit que l'escultura torni a la terra d'on no hauria d'haver sortit mai. Aquesta és, sens dubte, una gran notícia per al museu, que ha patit molt els darrers anys com a conseqüència dels litigis patrimonials, entre ells, el dels béns del monestir de Sixena». La imatge de sant Antoni abat s'incorporarà a les sales d'art gòtic, i es podrà veure d'aquí uns mesos, quan s'acabin les obres de remodelació d'aquesta secció del museu.

JACQUES OUEDRAOGO, SJ
 Director de la casa d'Exercicis
 PAAM Yôodo a Burkina Faso

Triar Déu és triar la vida i donar la vida

Agustín Goytisolo va triar estimar Déu a través de l'amor als seus germans i germanes. La mort no pot esborrar el seu record al cor d'aquells a qui va estimar i servir. El seu amor per Déu el va portar a la Companyia de Jesús el 27 de setembre del 1954. Amb només 32 anys, el 1968, va esdevenir missioner en un dels països africans més pobres del món: el Txad, on va dedicar la seva joventut als camperols durant 38 anys.

Allà queda immortalitzat per una obra grandiosa: els graners comunitaris. Commogut davant d'aquests homes i dones que es morien de fam, es va comprometre a organitzar-los perquè es produís el miracle de la multiplicació dels pans. Els va fer comprendre la necessitat de guardar part de la collita per pal·liar la fam durant la sequera. Cada pagès aportava una petita quantitat de collita que el pare Agustí guardava en graners que ell mateix havia construït. Així va alimentar milers de persones al Txad durant més de 30 anys. Avui aquests graners formen part de la mentalitat dels pagesos i el nom de l'Agustín hi està associat per sempre.

Als 70 anys, edat de la saviesa, va arribar a Burkina i es va dedicar a

l'apostolat que toca el cor dels homes en la seva relació amb Déu: l'apostolat espiritual. Enmig del seu compromís amb el ministeri dels Exercicis Espirituals, es va sentir commogut per la pobresa que contemplava a l'entorn del Centre Espiritual i es va comprometre a alleujar els pobres i a donar-los esperança. Va crear l'Associació de Voluntaris de l'Esperança, per ajudar els malalts de sida. Amb més de mil beneficiaris l'any, aquesta associació ha permès als seus membres recuperar la dignitat i la força. Durant la seva última visita a Burkina Faso el 2019, es va mostrar sensible als efectes negatius de la contaminació de l'entorn. Com a home d'acció, inicia el moviment Aigua Burkina, per promoure un entorn saludable. Just després de l'anunci de la seva mort, hem rebut al centre a més de 500 persones per donar-nos el condol i el testimoni de tot el bé que l'«avi Agustín», com li diuen afectuosament a Burkina, va fer en cada un. Va ser pare d'una multitud de pobres durant 50 anys a l'Àfrica. Tots aquests homes i dones d'Àfrica li reten homenatge i ens recorden que, si triem la vida amb Déu, ens fem fecunds i donem vida allà on anem.

Agustín Goytisolo
 va ser pare d'una
 multitud de pobres
 durant 50 anys
 a l'Àfrica

La sonda Hope se situava en òrbita de Mart el 9 de febrer passat.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Èxit de la sonda enviada a Mart pels Emirats Àrabs

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Em sembla que és una notícia digna de ser coneguda. L'exploració del planeta Mart, com potser recordareu, va començar a la dècada del 1960. Els russos volien ser els primers a arribar-hi i van construir una sèrie de sondes amb aquest objectiu. Fins a vuit, en prepararen. Totes fracassaren. Mentrestant, els Estats Units s'hi comprometeren i també els acompanyà el fracàs en els seus primers intents. És que per arribar a Mart cal fer molts càlculs i ben precisos. No és fàcil aconseguir-ho. La primera sonda que va passar a prop del planeta va ser l'americana Mariner 4, que el 1965 pogué fer 22 fotografies des de 10.000 km, però no s'aconseguí que s'hi quedés en òrbita.

Seria molt llarg d'explicar ara tots els èxits i fracassos que hi ha hagut en els intents d'obtenir coneixement del planeta veí. Només us diré que han arribat a unes 300 les sondes construïdes amb aquesta missió (el 1997 se'n comptaven ja 254), de les quals unes 200 passaren a la història com a sonats fracassos. Va ser la Mariner 9, de la NASA, el 1971, la primera que aconseguí posar-se en òrbita marciana (i en va treure 6.878 fotografies). I l'any següent, els russos també hi feren orbitar la sonda Mars 2. Després, el Regne Unit, l'Agència Espa-

cial Europea, l'Índia i el Japó també hi feren la seva. Aterrar al planeta (o «amartar») s'aconseguí el 1976 amb la sèrie americana Viking Lander, que en tragueren fotos des de la mateixa superfície. Ara ja han arribat a nou els «amartatges» amb èxit. Entre ells, la sonda Curiosity, llançada el 26 de novembre del 2012, que hi deixà un vehicle d'estil rover que ja ha recorregut 23 km pel terra marcianà. També cal recordar la InSight que, des del 2018, esbrina la geologia i com deu ser el «cor» de Mart.

Però la notícia que ha motivat aquest article és que també els Emirats Àrabs han volgut prendre part en aquestes recerques i ho han aconseguit. La seva sonda Hope, llançada a l'espai des de l'estació de Kagoshima (Japó) el 21 de setembre del 2020, ja ha arribat amb èxit al seu destí. El 9 de febrer passat se situava en òrbita de Mart. Quins objectius té? Està dotada d'uns aparells molt precisos per estudiar el clima de Mart, la constitució de la seva atmosfera (inferior i superior) i les regueres deixades per l'aigua que hi havia al planeta fa molts anys. Els desitgem que hi tinguin sort!

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

GENT DE CASA

Rita Mercader i Mussons

Sovint ens trobem en la història dels segles XIX o XX que, en un indret remot, en una institució llunyana, apareix la figura d'un català que n'ha estat veritable ànima i puntal. Ho hem vist moltes vegades, en aquesta secció de Gent de Casa.

Aquest pot ser el cas de la monja Rita Mercader i Mussons, nascuda a Igualada l'11 de desembre del 1847 en el si d'una família extensa, amb set germans, que vivien al carrer Nou, al centre de la capital de l'Anoia.

Va tenir una bona formació; primer a les Escolàpies d'Igualada i després, interna, a les Carmelites de Balaguer. Va ingressar el 25 de juliol del 1865 com a novícia de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül a Madrid, on va estar poc temps perquè el 20 de gener del 1866 passava a l'orfenat de Múrcia, on va fer els vots religiosos el 4 d'agost del 1870.

Sempre en hospicis i orfenats, el darrer dia del 1872 retornava a Madrid, a l'Hospici de Sant Ferran. L'any següent se n'anava a l'*Asilo de Hijos de Lavanderas de la Corte*, institució en què va romandre pràcticament tota la vida; el 1876, restablert la mo-

narquia, va passar a comptar amb la protecció i patrocini reial. El 1890, Rita Mercader va arribar a ser-ne mare superiora.

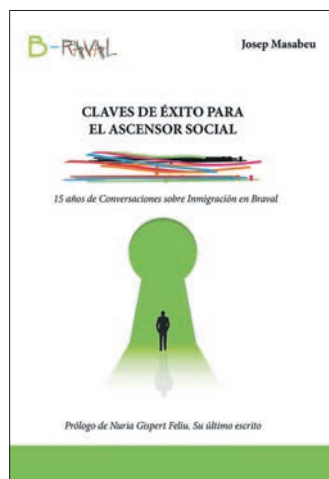
Va morir a Madrid als seixanta anys, el 2 de juliol del 1908. La seva vinculació estreta amb la família reial va fer que Alfons XIII enviés a la congregació i al seu nebot Joan Serra Mercader sengles telegrams de condol. La infanta Maria Teresa va visitar la vetlla a l'Asil, per donar personalment el condol.

Després de la seva mort, molt sentida a Igualada, va ser-ne proclamada filla il·lustre i el 1914, per la festa de Sant Bartomeu, es col·locà una placa a la casa on va néixer; placa destruïda el 1936 però col·locada de nou el 1939.

En diverses ocasions, i a petició de l'alcalde igualadí, havia intercedit davant dels reis per algun tràmit relatiu a la població. El fet que l'Asil que regentava tingués la protecció directa de la reina Maria Cristina, també va fer possible que, per intercessió de sor Rita Mercader, es concedís la corbata de sant Ferran per a la bandera del Sant Crist d'Igualada.

Placa instal·lada a la casa natal de sor Rita Mercader.

JOSEP MASABEU

Claves de éxito para el ascensor social
Fundació Raval Solidari, 2020,
119 pàg.

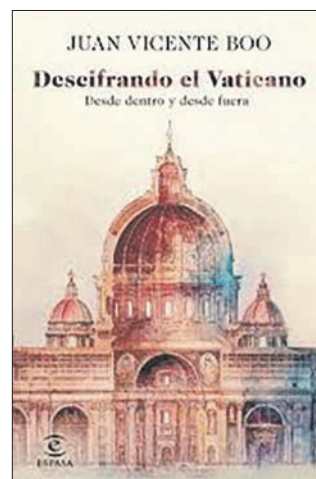
Una recopilació dels coneixements adquirits al llarg de 15 anys en les 117 Converses sobre Immigració a Braval mantigudes fins al moment, i en què han participat 600 persones expertes provinents de diferents àmbits culturals, professionals i ideològics. El pròleg és de la desapareguda Núria Gispert Feliu, expresidenta de Càritas.

ERRI DE LUCA

Hueso de aceituna
Ediciones Sígueme, 2021, 126 pàg.

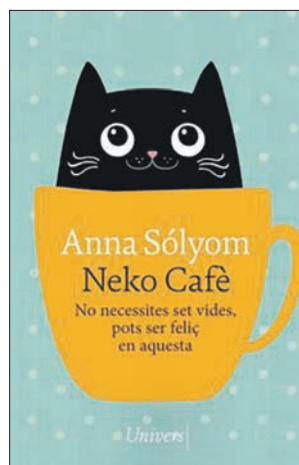
La lectura és aliment. Perquè es necessita per viure humanament. I quan el text és sagrat, el que és humà es divinitza a cada paraula que recorren els ulls i mussiten els llavis. La lectura és memòria. Perquè connecta el lector amb tots aquells que el van precedir. La lectura es rumia. Perquè en un punt cal tornar-hi una vegada i una altra sobre el que hem llegit.

JUAN VICENTE BOO

Descifrando el Vaticano
Espasa, 2021, 272 pàg.

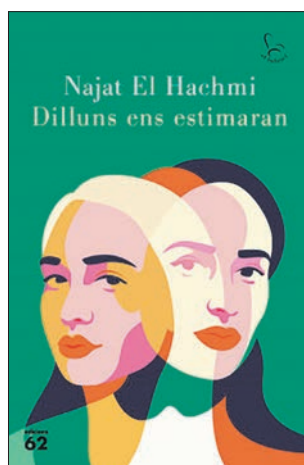
Amb els seus 2.000 anys d'història, el cor de l'Església és punt de referència artístic, espiritual i polític per a tots els països i religions. És la institució més longeva del planeta i, a la vegada, la més enrevessada, plena d'organismes peculiars. Juan Vicente Boo, veterà vaticanista des de fa vint-i-dos anys, ens explica aquest món curiós des de dins i des de fora.

ANNA SÓLYOM

No necesitas set vides, pots ser feliç en aquesta
Univers, 2021, 176 pàg.

La vida de la Nagore ha estat una successió de desastres des que es va separar de la seva parella i va ser acomiadada de la seva última feina. A punt de perdre el seu pis, una vella amiga li troba una feina un punt insòlita: cambrera del Neko Café, una cafeteria on set gats esperen trobar un amo entre els clients que hi passen les tardes.

NAJAT EL HACHMI

Dilluns ens estimaran
Edicions 62, 2021, 272 pàg.

La història d'una jove que vol ser lliure i feliç. Les circumstàncies en què viu, però, són complicades. Un entorn opressiu, del qual no li serà fàcil sortir sense haver de pagar un preu molt alt, marca el seu present i potser el seu destí. Una novel·la emotiva i reveladora sobre la importància que les dones siguin les protagonistes de les seves vides. Premi Nadal 2021.

LAIA VILASECA

La noia del vestit blau
Rosa dels Vents, 2021, 298 pàg.

La Martina acaba d'arribar a Treviu, un poblet de muntanya on ha estiuat tota la vida. Necessita fugir de Barcelona. Però tan bon punt s'hi instal·la, s'assabenta que han profanat tres tombes al cementiri vell, una de les quals pertany a una noia d'identitat desconeguda que tothom recorda com «la noia del vestit blau».

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

Aquesta versió de *La nit de la iguana* és com un trencaclosques al servei de només tres personatges: la mestressa de l'hotelet de mala mort de la selva mexicana del Pacífic, el Costa Verde, Maxine Faulk; la pintora amb moltes làmines al seu calaix però sense ni un duro, Hannah Jelkes; i el reverend anglicà Lawrence Shannon, excomunicat per blasfem, beverri i faldiller i convertit en guia turístic d'un autocar d'un grup de professores.

Un bon trago de «rom coco»

Potser caldria afegir-hi encara un quart personatge: Nonno, l'avi de Hannah, el vell poeta gairebé centenari, en cadira de rodes, amb la memòria en fallida i el desig de dictar el seu últim vers, però a aquest el veig més com una ànima en pena que sentència amb els seus versos el destí tràgic de tots els que l'envolten.

Fora d'ells quatre, la resta són gairebé tan imperceptibles per als altres com la iguana que ronda per sota la tarima de l'hotelet. Hi són, sí. Se'ls sent, també. Hi conviuen, d'acord. Però semblen més aviat observadors del triangle que es crea entre Maxine, Shannon i Hannah, dels fantasmes que persegueixen el reverend fins a l'extrem de l'al·lucinació, de l'eufòria i el desig que s'ha apoderat de Maxine, que reviscola

la flama de l'antiga aventura d'amant amb el reverend Shannon i de la solitud impenetrable de la pintora Hannah.

De rerefons, el bèl·lic 1940 i els ferotges bombardejos nazis sobre Londres celebrats, com si escoltesin per la ràdio la retransmissió d'un castell de focs d'artifici, pels tres alemanys que són a l'hotelet de la selva mexicana, entre borratxeres, cànctics i lloances al Führer.

Molta hamaca. Molta suor. Molt de coco i rom. Molta pluja. Molta humitat. Molta verdor. Un paisatge escenogràfic exuberant per omplir el Costa Verde. L'escurgament a dues hores concentra potser encara més la intenció de Tennessee Williams: remarcar la inestabilitat emocional del reverend Shannon, una inestabilitat que creix fins a límits extrems amb les escenes que té amb la seva antiga amant, Maxine Faulk, i que es redueix a la calma després de la tempesta quan es troba amb la pintora Hannah Jelkes.

La nit de la iguana torna a mostrar la força eclèctica de l'actriu Nora Navas, la presència gairebé magnètica que desprèn l'actriu Màrcia Cisteró en els seus personatges i la fúria salvatge que expulsa l'actor Joan Carreras quan li cauen a les mans figures com la del reverend Shannon que, en el fons, podria ser vist com l'alter ego del mateix Tennessee Williams, que escriu *La nit de la iguana* el 1961 i que hi deixa, en part, el seu leimotiv de vida.

© May Zirkus

L'actor Joan Carreras és un dels protagonistes de l'obra «*La nit de la iguana*» de Tennessee Williams al Teatre Nacional de Catalunya. D'esquena, l'actriu Antònia Jaume. Al fons, l'actriu Nora Navas.

«LA NIT DE LA IGUANA»,

de Tennessee Williams
INTÈRPRETS: Paul Berrondo, Joan Carreras, Màrcia Cisteró, Ricardo Cornelius, Antònia Jaume, Paula Jornet, Wanja Manuel Kahlert, Nora Navas, Hans Richter, Juan Andrés Ríos, Claudia Schneider i Lluís Soler
DIRECCIÓ: Carlota Subirós
Sala Gran, Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona.
Fins al 28 de març

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU
Biblista

Sobre l'adversitat i la resiliència

SANDRO VERONESI

El colibrí
Traducció de Pau Vidal
Edicions del Periscopi, 2020,
338 pàg.

Un bon llibre sempre fa reflexionar i un bon lector sempre reflexiona sobre la lectura: observa atentament les anades i vingudes dels personatges, els sentiments i les circumstàncies que els envolten, vides grises, lluent, covardes, coratjoses... descripcions properes o llunyanes de realitats amantades de fantasia que fan somiar i, alhora, tocar de peus a terra. Això, i més, és el que pot oferir la lectura d'*El colibrí*.

La novel·la s'estructura amb anades i vingudes en el temps, combinant diversitat de gèneres o formes literàries: cartes, diàlegs, introspeccions... on es van encaixant les falques que interrompen el relat lineal. El colibrí, també anomenat picaflor, és un ocell molt actiu, de mida variable (entre 5 i 22 cm), té una gran importància per a les plantes perquè forma part del fenomen de la pol·linització, és capaç de volar cap enrere, cap avall, podent mantenir-se suspès en l'aire totalment immòbil. El colibrí com a metàfora que plana al llarg de la narració.

Marco Carrera és un oftalmòleg immers en una giragonsa vital. Aquesta muntanya russa biogràfica, i la que l'envolta, també forma part del nostre paisatge humà. En Marco, la Marina, la Lluïsa, l'Adele (amb un particular fil d'Ariadna que, invisiblement, també enganxa Marco: a vegades, recorda aquell nen que, en historieta animada, castigat per un munt de penalitats i patiments aconsegueix el seu objectiu, retrobar-se amb la mare), i altres personatges, són perfils humans dels quals participa tothom en major o menor mesura. El patiment, el dol, la desorientació, les relacions, la cura, i també la «salvació» en el sentit de «sortir-se'n», etc., són situacions presents en la narració. El colibrí pol·linitza les plantes. La lectura com un agent pol·linitzador, transformador, capaç d'introduir en qui la practica els beneficis del coneixement i la reflexió, si més no. Bona llavor amb potencialitat de bons fruits com, per exemple, ser capaç de redreçar una pèrdua, i és que les pèrdues són de moltes menes.

El final, controvertit.

RAUXA

Omplir les paraules

El fum dels contenidors cremats no ens hauria d'impedir veure quin és el problema de fons. Més enllà del detonant explícit, els aldarulls sistemàtics són el símptoma d'una fractura potser no del tot evident, però sí molt profunda, estructural i, per tant, preocupant. En lloc d'embranchar-nos en l'enèsima i estèril polèmica partidista, tots plegats, començant pels governants, hauríem de reflexionar de manera seriosa i alhora serena sobre les esquerdes que fan trontollar la nostra societat.

Hem crescut donant per descomptats conceptes com ara «democràcia», «llibertat», «justícia» o «igualtat». Fins ara tot-hom semblava tenir molt clar que aquests són els valors fonamentals compartits per tot Occident, i que havien de ser promocionats i defensats sense dubitacions. Durant anys, adversaris polítics i ideològics n'han parlat a bastament. Però en aquests debats públics ja es podia observar un fenomen alarmant: en els hemicicles parlamentaris i als mitjans de comunicació es feien servir les mateixes paraules —«democràcia», «demòcrates», «llibertat», «igualtat»...— no pas com a valor comú, sinó com a arma ofensiva, com un insult per delegitimar l'adversari. D'aquest vici no se n'ha escapat gairebé ningú. El fenomen ha estat tan habitual que la conclusió només podia ser una: la mateixa paraula no significava el mateix per a uns i per als altres. Aleshores, què vol dir realment «democràcia»? Què és la justícia? Què entenem per «llibertat»? Aquest hauria de ser el debat principal, si és que considerem que aquests són els fonaments de la nostra societat. Altrament, tot el que fem i diem serà inconsistent i volàtil, perquè ens trobarem fonamentats sobre paraules que nosaltres mateixos haurem buidat de contingut.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

ORGUE

El **diumenge 7 de març**, a les 18.00, concert de Quaresma de tres alumnes d'orgue de Josep M. Mas a la parròquia de Santa Maria del Remei de les Corts de Barcelona.

SET DIUMENGES DE SANT JOSEP

El **diumenge 7 de març**, a les 18.15, devoció predicada per Mn. Salvador Bacardit al santuari de Sant Josep de la Muntanya de Barcelona.

CONCILI TARRACONENSE

El **dimarts 9 de març**, a les 9.30, sessió acadèmica *Commemoració dels vint-i-cinc anys del Concili Provincial Tarraconense de 1995* a l'Ateneu Universitari Sant Pacià (c/ Diputació, 231 – Barcelona).

L'ESPIRITUALITAT DE LA CURA

El **dimarts 9 de març**, a les 19.00, Javier Melloni, s.j., reflexiona sobre *La cura de la fe i les creences*. Serà sessió per Zoom. Inscripcions: centre@espainterioritatpalau.com.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dijous 11 de març**, a les 19.00, grup de lectura sobre *Claves ecofeministas*, d'Alicia H. Puleo, amb Sonia Herrera; el **dissabte 13**, a les 10.00, reflexió *Pensament social cristià del segle XXI* amb Josep M. Margenat. Més informació: tel. 933 172 338.

JESUÏTES

El **dijous 11 de març**, a les 20.30, contemplació ignasiana guiada a l'església dels jesuïtes del carrer Casp de Barcelona.

CONCERT ESPIRITUAL

El **divendres 11 de març**, a les 19.30, concert d'orgue a l'oratori de Sant Felip Neri de Barcelona amb Bernat Bailbé i Antoni Serramona.

PARRÒQUIA MARE DE DÉU DE LA MEDALLA MIRACULOSA

El **divendres 12 de març**, a les

20.45, Escola de Pregària amb els salms (c/ Consell de Cent, 112 – Barcelona).

CATECÚMENS

El **diumenge 14 de març**, a les 18.00, catequesi del bisbe amb els catecúmens sobre l'evangeli de Marc a l'església de Sant Sever (c/ Sant Sever, 9 – Barcelona); a les 19.15, eucaristia a la catedral. Més informació: tel. 620 030 530.

Girona

CULTURA

El **diumenge 14 de març**, a les 12.00, visita al monestir de Sant Pere de Galligants i la catedral de Girona *Llums cromàtiques: de l'origen del vidre a l'alquímia dels colors*. Inscripcions: macgironagalligants.cultura@gencat.cat.

Solsona

EL MIRACLE

El **cap de setmana del 12 al 14 de març**, al santuari del Miracle, *Natura, silenci i contemplació* amb Teresa Barzano i Antoni Pou. Més informació: tel. 649 465 814.

Tarragona

CATALONIA SACRA

El **dissabte 13 de març**, a les 11.30, visita guiada a Sant Jaume de Riudoms. Inscripcions: reserves@cataloniasacra.cat.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 12 al 14 de març**, camí de contemplació: pregària profunda. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè visquem el sagrament de la Reconciliació amb profunditat renovada

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Pilar Casals, Agustí Codinach, Antonio Gil, Ruth Natalí Guerrero, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, M. C. Orduña, Jacques Ouedraogo, Joan Pallarès, Quique, Lluís Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Meritxell Téllez, Manel Valls, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

«Ens entusiasma compartir la nostra experiència i ens agrada que altres puguin sumar-se a la proposta a partir de la difusió que ha suposat el premi.» Així s'expressen M. Àngels Pavón i Jaume Bernadet, psicopedagoga i cap de pastoral del centre educatiu Salesians-Sant Vicenç dels Horts, respectivament, guardonats amb el Premi Armengol-Mir pel treball «Projecte COR. Proposta innovadora de pastoral educativa».

Com sorgeix el projecte?

A l'escola de Sant Vicenç dels Horts el treball d'una pastoral en itinerari, treballant per processos i una tutoria forta que estructura l'acció pedagògica, va ser la base per iniciar una ampliació en la proposta compartida amb altres matèries i amb la incorporació d'elements clau tant metodològics (treball de les intel·ligències múltiples, treball cooperatiu, pedagògica d'innovació activa) com elements de fons, des d'una proposta de la mirada sobre l'alumne de forma integral i treballant per un perfil competencial de sortida a treballar al llarg de la Secundària.

Per què el nom de «COR»?

La proposta dels Salesians de Sant Vicenç dels Horts per desenvolupar al llarg de l'ESO s'estructura en 12 competències a treballar durant aquests cursos entre totes les àrees i matèries. El projecte COR opta per emfasitzar i garantir el treball de quatre d'elles, que formulem amb les següents paraules: «C»REATIUS, «C»OMPROMISSOS, «O»BERTS a la transcendència i «R»ESILIENTS, d'aquí aquest acrònim. La referència al COR (lloc metafòric on rau l'interior de la persona) també ens va satisfer.

Quina és l'«ànima» del projecte?

Centrar la proposta en el creixement personal de l'alumne: educació emocional, autoconeixement, interioritat, competències socials, educació afectiva i sexual, formació de la consciència, educació en valors... i anar en profunditat a la persona. Es donen opcions de po-

M. Àngels Pavón i Jaume Bernadet, guanyadors del Premi Armengol-Mir per «Projecte COR»

«L'ànima de COR és centrar la proposta en el creixement personal de l'alumne»

der obrir a l'experiència de Transcendència i la presentació d'un Déu proper que diu coses en el dia a dia.

Quins reptes heu d'afrontar com a educadors?

El context actual genera moltes crides en l'educació als joves. Treballar per plantejaments de projectes personals en profunditat, que permetin fugir del consumisme o la despersonalització, acompanyar de forma propera en moltes situacions d'aïllament personal i social, tot i estar tot el dia connectats, són reptes del nostre dia a dia que actualitzen el carisma de Don Bosco.

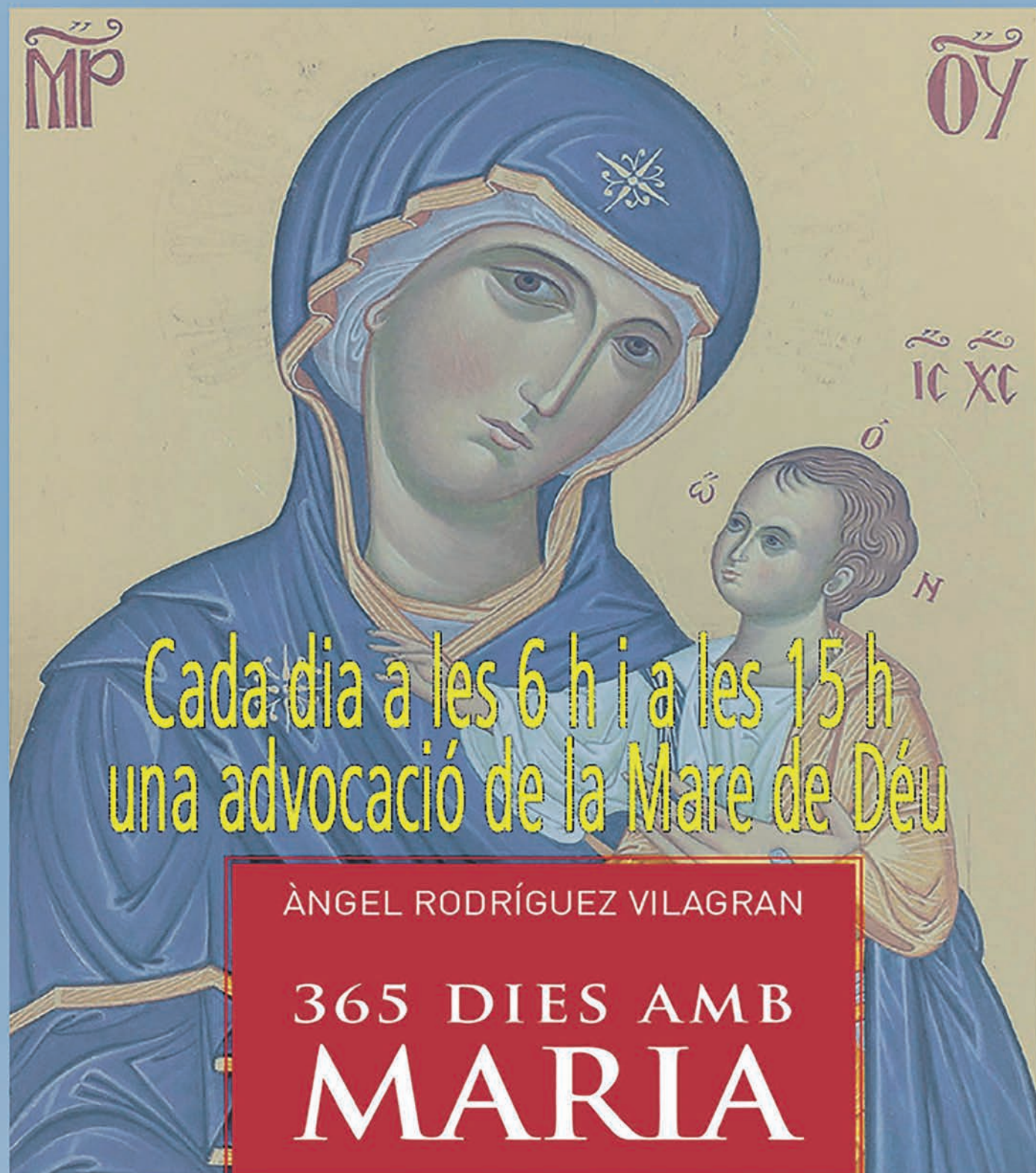
Aquest és el quart any que s'aplica el projecte, com està funcionant?

Estem molt engrescats. El grup de professors i professores va en augment, en tant que entrem en més cursos i la realitat de l'equip és d'un creixement també com a

persones i adults. Cada vegada afinem més la proposta i ens adonem d'una proposta en espiral que creix amb els alumnes i que, curs rere curs, genera noves preguntes, nous reptes en els nois i noies. Com a equip, ja tenim un vocabulari propi, una metodologia característica per començar les classes i un estil d'activitats molt basades en l'experiència personal del nostre alumnat. Creiem fermament que la formació de l'equip és fonamental, i que sigui el mateix educador qui sigui el referent adult de persona creativa, oberta al Transcendent i Resilient, com a element clau del projecte. És una proposta àmplia, que implica molta coordinació i flexibilitat per part de tothom, i dia a dia s'ajusta a partir de la realitat que ens trobem dels alumnes i els nous reptes que ens plantegem.

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Cada dia a les 6 h i a les 15 h
una advocació de la Mare de Déu

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

365 DIES AMB
MARIA

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play